

Kontrolní závěr z kontrolní akce

20/34

Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo průmyslu a obchodu za rok 2020, účetní závěrka Ministerstva průmyslu a obchodu za rok 2020 a údaje předkládané Ministerstvem průmyslu a obchodu pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2020

Kontrolní akce (dále také „KA“) byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2020 pod číslem 20/34. Kontrolní akci řídila a kontrolní závěr vypracovala členka NKÚ Ing. Jaromíra Steidlová.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda Ministerstvo průmyslu a obchodu při sestavení závěrečného účtu a při vedení účetnictví a sestavení účetní závěrky a předkládání údajů pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2020 postupovalo v souladu s příslušnými právními předpisy.

Kontrolovaná osoba:

Ministerstvo průmyslu a obchodu (dále také „MPO“).

Kontrolováno bylo období roku 2020 včetně souvisejících skutečností z let předchozích a roku následujícího.

Kontrola byla prováděna u kontrolované osoby v době od září 2020 do června 2021.

Kolegium NKÚ na svém XIV. jednání, které se konalo dne 30. srpna 2021,

schválilo usnesením č. 9/XIV/ 2021

kontrolní závěr v tomto znění:

Skládání účtů z hospodaření s majetkem státu¹

MPO za rok 2020

1 900 mil. Kč

nesprávnosti²

v účetní závěrce k 31. prosinci 2020
sestavené 1. března 2021

14,8 mil. Kč

nesprávnosti³

v účetní závěrce k 31. prosinci 2020
sestavené 13. května 2021

100 %

výdajových operací souvisejících
s vlastní činností MPO, vybraných ke
kontrolě, nebylo v rámci řídicí kontroly
po vzniku závazku prověřováno MPO
v souladu se zákonem

17 000 mil. Kč

představujících finanční nástroje Evropské
unie, tj. peněžní prostředky vedené mimo
účty podřízené státní pokladně,
a pohledávky z poskytnutých úvěrů
vykazované u MPO jako dlouhodobý
finanční majetek

39,3 mil. Kč

souhrnná výše splátek vyplývajících
z nicotných dohod MPO s dlužníky

3 610 mil. Kč

odpis pohledávky za Národním fondem na
prostředky Evropské unie

Spolehlivost účetní závěrky k 31. prosinci 2020 sestavené 13. května 2021 po provedení účetních oprav

¹ Informace zveřejňované správcem kapitoly státního rozpočtu o hospodaření v příslušném rozpočtovém roce ve formě účetní závěrky, výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu správců kapitol a organizačních složek státu a závěrečného účtu kapitoly státního rozpočtu, a to pro účely kontroly a vyvozování odpovědnosti za hospodaření.

² Celkové zjištěné a vyčíslené nesprávnosti v účetní závěrce.

³ Celkové zjištěné a vyčíslené nesprávnosti v účetní závěrce po provedení účetních oprav.

I. Shrnutí a vyhodnocení

Cílem kontroly bylo prověřit, zda Ministerstvo průmyslu a obchodu při sestavení závěrečného účtu a při vedení účetnictví a sestavení účetní závěrky a předkládání údajů pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2020 postupovalo v souladu s příslušnými právními předpisy.

NKÚ proto při kontrole prověřil správnost, úplnost a srozumitelnost vedení účetnictví, průkaznost účetního zpracování, spolehlivost finančních informací na výstupu z účetní jednotky MPO za rok 2020 a dodržování vybraných požadavků právních předpisů při hospodaření s majetkem státu. Dodržování právních předpisů v těchto oblastech je základem řádného finančního řízení v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb.⁴

1. Vedení účetnictví

V oblasti vedení účetnictví bylo zjištěno, že účetnictví MPO za rok 2020 není úplné, neboť MPO v průběhu roku neúčtovalo o transferech poskytnutých formou zálohy k následnému vyúčtování jako o svém aktivu.

MPO stanovilo pro tyto účetní případy vnitřním předpisem významnost, pro kterou byla využita aplikace minulé zkušenosti v této oblasti, že tyto transfery byly vyúčtovány bez vratky peněžních prostředků nebo s vratkou maximálně do 2 % z celkového objemu poskytnutých transferů. Tato zkušenost z minulých účetních období měla být dle MPO přenositelná i do aktuálního roku a aplikovaná již při poskytování transferu. MPO v roce 2020 proto účtovalo poskytování takových peněžních prostředků určených k finančnímu vypořádání přímo do nákladů. Dle názoru MPO postup podle českého účetního standardu pro některé vybrané účetní jednotky (dále „ČÚS“) č. 703 – *Transfery vede mj. k nadhodnocování aktiv o zálohy na transfery*. Kontrolou byly u MPO identifikovány tyto účetní případy ve významné výši, jen na vzorku účetních operací se jednalo v průběhu roku o 27 mld. Kč.

NKÚ považuje tuto praxi za neodpovídající platné účetní regulaci a za nežádoucí z pohledu užítka takové informace. Účetnictví obecně je založeno na zobrazení právní skutečnosti k okamžiku uskutečnění účetního případu. Přístup MPO je oproti tomu založen na účtování o očekávaném budoucím výsledku, tj. o právní skutečnosti, která ještě nenastala. Používání zkušenosti minulých let u účetních případů týkajících se účtování záloh z poskytnutých transferů není v souladu s platnou účetní regulací. Účetní knihy při takovém přístupu MPO neposkytují potřebný přehled o ekonomickém dění v účetní jednotce a v informační základně účetní jednotky chybí aktiva státu, se kterými je organizační složka státu (dále „OSS“) povinná hospodařit mj. v souladu se zákonem č. 219/2000 Sb.⁵ a mít je až do okamžiku jejich vyúčtování pod svojí kontrolou.

Neúplnost účtování v průběhu roku 2020 má významný vliv na údaje mezitímních účetních závěrek a údaje pomocných analytických přehledů sestavovaných na základě účetnictví MPO

⁴ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

⁵ Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

a předkládaných Ministerstvu financí (dále také „MF“) čtvrtletně prostřednictvím *Centrálního systému účetních informací státu*⁶ (dále „CSÚIS“) v souladu s platnými právními předpisy⁷. Není-li účtováno průběžně, vede to k tomu, že tyto výkazy podávají informace v rozporu se skutečností, tzn. jako by poskytnuté peněžní prostředky byly k datu předložení výkazů již vyúčtovány. **V důsledku takového přístupu obecně by v CSÚIS, a tím i na portálu MONITOR⁸, nebyla kompletní informační základna o hospodaření státu, přičemž její nekompletnost by nebylo možné na této úrovni ani odhadovat, protože by existovala v důsledku individuálních subjektivních rozhodnutí jednotlivých organizačních složek státu jako jeho dílčích částí (viz část IV.1.1 tohoto kontrolního závěru). Významný vliv na údaje účetní závěrky k 31. prosinci 2020 tato skutečnost neměla, neboť většina poskytnutých prostředků byla v daném roce příjemcem spotřebována a vyúčtována.**

Kontrolou bylo dále zjištěno, že účetnictví MPO za rok 2020 je neprůkazné, a to v důsledku neprovedení inventarizace v roce 2020 v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb. (viz část IV.5.1 tohoto kontrolního závěru).

2. Účetní závěrka

Účetní závěrka MPO k 31. prosinci 2020 sestavená 13. května 2021 (dále také „ÚZ“) podává podle názoru NKÚ věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky, a to dle účetních předpisů pro některé vybrané účetní jednotky⁹.

NKÚ současně upozorňuje na skutečnost, že případy související s vykázáním tzv. finančních nástrojů¹⁰ nemají v platné účetní regulaci svoji jednoznačnou úpravu a MPO je vykazuje na účtu 069 – *Ostatní dlouhodobý finanční majetek*. V tomto konkrétním případě považuje NKÚ jejich vykazování v souladu s předpisy pro vedení účetnictví, nicméně obecně nelze vyloučit i možnost jiného vykázání. V každém jiném konkrétním případě bude vždy záležet na prokázání s tím souvisejících konkrétních skutečností.

Informace v této účetní závěrce MPO jsou spolehlivé pouze v důsledku oprav realizovaných MPO v průběhu celé kontroly, tzn. jak před datem sestavení účetní závěrky 1. března 2021 (hodnota provedených opravných účetních zápisů činila 45,1 mld. Kč), tak po tomto datu (hodnota opravených nesprávností na položkách účetní závěrky činila 1,9 mld. Kč), a to až do doby sestavení nové účetní závěrky 13. května 2021.¹¹ Jednotlivé provedené účetní

⁶ Viz ustanovení § 1 odst. 4 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

⁷ Vyhláška č. 383/2009 Sb., o účetních záznamech v technické formě vybraných účetních jednotek a jejich předávání do centrálního systému účetních informací státu a o požadavcích na technické a smíšené formy účetních záznamů (technická vyhláška o účetních záznamech).

⁸ Dostupné z <https://monitor.statnipokladna.cz/>.

⁹ Vybranými účetními jednotkami jsou podle ustanovení § 1 odst. 3 zákona č. 563/1991 Sb. organizační složky státu, státní fondy podle rozpočtových pravidel, územní samosprávné celky, dobrovolné svazky obcí, regionální rady regionů soudržnosti, příspěvkové organizace a zdravotní pojišťovny.

¹⁰ Návrtná forma podpory ze státního rozpočtu a prostředků rozpočtu EU realizovaná prostřednictvím úvěrů, záruk a kapitálových vstupů, implementovaná finanční institucí.

¹¹ Ustanovení § 17 odst. 7 zákona č. 563/1991 Sb. stanoví: „Po schválení účetní závěrky nesmí účetní jednotka přidávat další účetní zápisy kdykoli později do uzavřených účetních knih s výjimkou případů přeměn uvedených v odstavci 3. Do okamžiku schválení účetní závěrky, nejpozději však do konce následujícího účetního období,

opravy musí MPO promítnout i do úprav svých nastavených účetních postupů v rámci vnitřního kontrolního systému (dále „VKS“) v těch případech, kdy se jednalo o systémové nesprávnosti (viz část IV. tohoto kontrolního závěru).

3. Údaje předkládané MPO pro hodnocení plnění státního rozpočtu

V údajích pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2020¹² nebyly u MPO zjištěny významné nesprávnosti.

NKÚ však v souvislosti s odvětvovým tříděním stanoveným ve vyhlášce č. 323/2002 Sb.¹³ doporučuje tvůrci tohoto právního předpisu (MF) eliminovat ta třídění (paragrafy rozpočtové skladby), která svým názvem vyjadřují účel vynaložení výdaje namísto odvětví, do kterého byly výdaje vynaloženy. Touto úpravou právního předpisu by bylo možné předejít nesprávnostem popsáním v části IV.3 tohoto kontrolního závěru.

4. Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu 322 – *Ministerstvo průmyslu a obchodu*

V závěrečném účtu kapitoly státního rozpočtu 322 – *Ministerstvo průmyslu a obchodu* za rok 2020¹⁴ (dále také „ZÚ 2020“) nebyly zjištěny významné nesprávnosti s dopadem na jeho celkovou vypovídací schopnost, a to při prověření na soulad s platnými právními předpisy.

Dlouhodobým nedostatkem těchto právních předpisů, které jsou v gesci Ministerstva financí, je ale dle NKÚ nezveřejňování informací o hospodaření s majetkem a peněžními prostředky správců kapitol státního rozpočtu, které v daném roce nejsou spojeny s peněžním tokem, tzn. nezveřejňování údajů z účetnictví. Na tuto skutečnost NKÚ dlouhodobě upozorňuje ve svých kontrolních závěrech¹⁵.

V případě závěrečného účtu MPO za rok 2020 tak není povinně zveřejněna např. informace o tom, že pohledávka za Národním fondem na prostředky Evropské unie ve výši 3,61 mld. Kč

může účetní jednotka pouze z důvodů, že obsah položek účetní závěrky neodpovídá skutečnému stavu, již uzavřené účetní knihy opět otevřít a provést nezbytnou opravu účetních zápisů a sestavit novou účetní závěrku, která se tímto stává účetní závěrkou podle tohoto zákona.

¹² Viz <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/47609109/rozpocet/vydaje-druhovy?obdobi=2012&rad=j>.

¹³ Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě.

¹⁴ Viz https://www.mpo.cz/assets/cz/rozcestnik/ministerstvo/o-ministerstvu/rozpocet/2021/6/ROCNI_ZPRAVA_MPO_2020_01.pdf.

¹⁵ Viz např. kontrolní závěry z KA č. 19/21 – *Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo pro místní rozvoj za rok 2018, účetní závěrka Ministerstva pro místní rozvoj za rok 2018 a údaje předkládané Ministerstvem pro místní rozvoj pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2018* (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 6/2020 *Věstníku NKÚ*) a č. 18/13 – *Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo zdravotnictví za rok 2017, účetní závěrka Ministerstva zdravotnictví za rok 2017 a údaje předkládané Ministerstvem zdravotnictví pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2017* (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 1/2019 *Věstníku NKÚ*).

byla v roce 2020 v účetnictví odepsána¹⁶, což představuje riziko neplánovaného zatížení výdajů státního rozpočtu a zvýšení státního dluhu.

Dle názoru NKÚ je nezveřejňování těchto informací v závěrečných účtech kapitol státního rozpočtu systémovým nedostatkem, a to v důsledku nedostatečné právní úpravy v této oblasti. NKÚ upozorňuje na skutečnost, že státní pokladna jako systém a její realizace prostřednictvím *Integrovaného informačního systému Státní pokladny* (dále „IISP“), nemá jako celek oporu v zákoně, ale pouze v usneseních vlády, která nejsou právním předpisem¹⁷. V právních předpisech není pojem státní pokladna jako celek vymezen, nejsou stanovena pravidla fungování tohoto systému jako celku¹⁸, nejsou stanoveny vztahy a vazby jeho jednotlivých částí (provozovaných modulů) a ani jejich povinné výstupy. Nejsou tak v této oblasti stanoveny konkrétní povinnosti jak a k čemu využívat informace z účetnictví, například ke skládání účtů z hospodaření prostřednictvím závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu.

Jak vyplývá z důvodové zprávy k novele zákona č. 563/1991 Sb. s účinností od 1. ledna 2010¹⁹, právě z důvodu nutné větší komplexnosti a transparentnosti vykazování byla pro vybrané účetní jednotky stanovena povinnost účtovat o větším rozsahu skutečností než v předchozích obdobích. Rozsah údajů povinně zasílaných vybranými účetními jednotkami do CSÚIS od roku 2010 tak výrazně vzrostl²⁰, avšak bez vlivu na komplexnější vypovídací schopnost informací zveřejňovaných a komentovaných v závěrečných účtech kapitol státního rozpočtu. Přitom např. povinné komentování rozdílů mezi rozpočtovým a finančním účetnictvím²¹ v závěrečném účtu by přispělo k identifikování vzájemných souvislostí a propojení obou těchto systémů pro sledování plnění rozpočtu, a tím ve svém důsledku i k větší komplexnosti, transparentnosti a důvěryhodnosti skládání účtů z hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státního rozpočtu.

¹⁶ A to na základě dopisu MF ve věci vyřazení souhrnných žádostí z účetnictví MF v souvislosti s uzavřením programového období 2007–2013.

¹⁷ Usnesení vlády České republiky ze dne 9. února 2005 č. 169, *k záměru vytvoření Státní pokladny*, a usnesení vlády České republiky ze dne 21. září 2009 č. 1217, *k součinnosti rozpočtových kapitol v další fázi Integrovaného informačního systému Státní pokladna*.

¹⁸ Viz např. kontrolní závěr z KA č. 08/14 – *Finanční prostředky vynaložené v souvislosti s budováním Státní pokladny* (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 4/2008 *Věstníku NKÚ*).

¹⁹ Zákon č. 304/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, a některé zákony. Důvodová zpráva k tomuto zákonu uvádí, že jedním ze základních cílů účetní reformy je také: „zajištění důvěryhodných informací pro účely vykazování, a to opět na úrovni státu i jednotlivých účetních jednotek např. správců kapitol státního rozpočtu“.

²⁰ Viz kontrolní závěr z KA č. 13/11 – *Údaje pro účely monitorování a řízení veřejných financí předávané Ministerstvem průmyslu a obchodu k 31. 12. 2012 ve formě pomocného analytického přehledu prostřednictvím centrálního systému účetních informací státu* (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 4/2013 *Věstníku NKÚ*).

²¹ V souladu s koncepčním rámcem mezinárodních účetních standardů pro veřejný sektor (dále také „Koncepční rámec“) je cílem účetního výkaznictví účetních jednotek veřejného sektoru poskytnout informace o účetní jednotce, které jsou potřebné pro uživatele účetní závěrky pro všeobecné použití za účelem skládání účtů a za účelem rozhodování. V Koncepčním rámci je uvedeno, že vlády a jiné účetní jednotky veřejného sektoru jsou odpovědné těm, kteří jim poskytují prostředky, a těm, kteří tyto prostředky přijímají. Splnění povinnosti skládání účtů vyžaduje poskytování informací občanům o tom, jak účetní jednotka veřejného sektoru hospodaří s jí svěřenými prostředky určenými na poskytování služeb občanům a dalším subjektům.

NKÚ doporučuje, aby vybrané údaje z účetnictví²² byly z CSÚIS automaticky generovány pro účely sestavení závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu a aby je správci kapitol v závěrečném účtu povinně komentovali.

5. Vnitřní kontrolní systém

Část VKS v oblasti finanční kontroly po vzniku závazku byla u výdajů na vlastní činnost MPO realizována v rozporu se zákonem č. 320/2001 Sb. zaměstnanci podřízené příspěvkové organizace. Hlavní účetní nebyli zaměstnanci MPO, ale zaměstnanci podřízené příspěvkové organizace.

K výkonu této funkce nebyli pověřeni, přesto takovou kontrolu v roce 2020 průběžně realizovali, a schvalovali tak výdaje na vlastní činnost MPO v roce 2020. V některých dalších případech provedl kontrolu z pozice hlavní účetní sice zaměstnanec MPO, ale nebyl k takové kontrole pověřen. Blíže viz část IV.5.2 tohoto kontrolního závěru.

V oblasti zajištění spolehlivosti informací na výstupu a v oblasti průkaznosti účetnictví byl VKS účinný jen v omezeném rozsahu.

Ve VKS v oblasti majetkových operací byla zjištěna některá individuální pochybení.

V rámci VKS nebyla identifikována nicotnost uzavřených dohod o splátkách dluhu fyzických osob ve výši 39,3 mil. Kč. K těmto dohodám se tak nepřihlíží, neboť právně neexistují. Dále v rámci VKS nebylo identifikováno, že MPO nepřevádělo bez zbytečného odkladu do státních finančních aktiv likvidační zůstatky státních podniků v celkové výši přes 171 mil. Kč, a postupovalo tak v rozporu se zákonem č. 77/1997 Sb.²³ Blíže viz část IV.5. tohoto kontrolního závěru.

6. Kontrola opatření k nápravě z kontrolní akce č. 16/25²⁴

NKÚ v průběhu kontroly hodnotil také opatření MPO přijatá²⁵ k nápravě nedostatků zjištěných v KA č. 16/25. Z celkem 12 opatření přijatých k nápravě nedostatků realizovalo MPO úplně a správně 10 opatření a dvě opatření realizovalo částečně.

MPO realizovalo opatření k nápravě z 92 %²⁶.

²² Vypovídající o skutečnostech hospodaření v příslušném rozpočtovém roce, které zatím nebyly spojeny s peněžním tokem, ale jedná se např. o již existující spotřebu zdrojů nebo o finanční rizika.

²³ Zákon č. 77/1997 Sb., o státním podniku.

²⁴ Kontrolní závěr z KA č. 16/25 – *Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstva průmyslu a obchodu za rok 2015, účetní závěrka Ministerstva průmyslu a obchodu za rok 2015 a údaje předkládané Ministerstvem průmyslu a obchodu pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2015* byl zveřejněn v částce 4/2017 *Věstníku NKÚ*.

²⁵ Na základě usnesení vlády České republiky ze dne 19. června 2018 č. 388, *ke kontrolnímu závěru Nejvyššího kontrolního úřadu z KA č. 16/25*.

²⁶ Výpočet: (počet úplně a správně realizovaných opatření + (0,5 x počet částečně realizovaných opatření)) / celkový počet nápravných opatření zařazených do vyhodnocení x 100 (v %), tj. (10 + (0,5 x 2)) / 12 x 100.

II. Informace o kontrolované oblasti

MPO bylo zřízeno zákonem č. 2/1969 Sb.²⁷ Podle ustanovení § 13 tohoto zákona je MPO ústředním orgánem státní správy zejména pro státní průmyslovou politiku, obchodní politiku, zahraničně ekonomickou politiku, tvorbu surovinové politiky, využívání nerostného bohatství, energetiku, teplárenství, plynárenství, těžbu, hutnictví, strojírenství, elektrotechniku a elektroniku, pro průmysl chemický, vnitřní obchod a ochranu zájmů spotřebitelů, zahraniční obchod a podporu exportu, věci malých a středních podniků a pro věci živností, technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, průmyslový výzkum, rozvoj techniky a technologií, elektronickou komunikaci a poštovní služby, s výjimkou věcí svěřených do působnosti Českého telekomunikačního úřadu. MPO koordinuje zahraničně obchodní politiku České republiky ve vztahu k jednotlivým státům, řídí a vykonává činnosti spojené s uplatňováním licenčního režimu v oblasti hospodářských styků se zahraničím, řídí puncovníctví a zkoušení drahých kovů.

MPO je dle zákona č. 219/2000 Sb. OSS a dle zákona č. 563/1991 Sb. vybranou účetní jednotkou. Dle ustanovení § 10 odst. 1 zákona č. 218/2000 Sb.²⁸ je správcem rozpočtové kapitoly 322 – *Ministerstvo průmyslu a obchodu*. MPO rovněž plní povinnosti zakladatele státních podniků. V zakladatelské působnosti MPO bylo k 31. prosinci 2020 devět činných státních podniků a 13 státních podniků v likvidaci.

V roce 2020 bylo MPO zřizovatelem šesti OSS a pěti příspěvkových organizací (dále „PO“).

Přehled základních údajů z ÚZ a z výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu správců kapitol a organizačních složek státu za rok 2020 (dále také „výkaz FIN 1-12 OSS“) vygenerovaného z rozpočtového systému²⁹ je uveden v následujících tabulkách.

Tabulka č. 1: Údaje ÚZ – rozvaha a výkaz zisku a ztráty (údaje za běžné účetní období)

Ukazatel	Částka v Kč
Aktiva netto	33 621 764 088,35
Pasiva	33 621 764 088,35
Náklady	56 115 965 822,76
Výnosy	14 908 846 917,27
Výsledek hospodaření běžného účetního období	-41 207 118 905,49

Zdroj: ÚZ.

Pozn.: MPO v ÚZ vykázalo aktiva v hodnotě brutto ve výši 35 103 495 623,85 Kč upravené o korekce ve výši 1 481 731 535,50 Kč.

²⁷ Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky.

²⁸ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

²⁹ Dle ustanovení § 3 písm. o) zákona č. 218/2000 Sb. je rozpočtový systém informačním systémem veřejné správy, v němž se mj. soustřeďují údaje pro hodnocení plnění státního rozpočtu.

Tabulka č. 2: Údaje ÚZ – informace o stavu účtů v knize podrozvahových účtů (údaje za běžné účetní období)

Položka výkazu		Částka v Kč
P.I.2.	Jiný drobný dlouhodobý hmotný majetek	18 500 765,85
P.I.3.	Vyřazené pohledávky	53 376 020,00
P.II.1.	Krátkodobé podmíněné pohledávky z předfinancování transferů	513 099 417,54
P.II.3.	Krátkodobé podmíněné pohledávky ze zahraničních transferů	476 417 166,96
P.II.6.	Ostatní krátkodobé podmíněné závazky z transferů	1 655 765 510,30
P.V.5.	Ostatní dlouhodobé podmíněné pohledávky z transferů	2 562 369 000,00
P.V.6.	Ostatní dlouhodobé podmíněné závazky z transferů	33 782 168 127,15
P.VI.8.	Dlouhodobé podmíněné závazky z důvodu užívání cizího majetku nebo jeho převzetí z jiných důvodů	1 000 000,00
P.VII.2.	Dlouhodobé podmíněné závazky ze smluv o pořízení dlouhodobého majetku	5 496 297 274,94
P.VII.3.	Krátkodobé podmíněné závazky z jiných smluv	30 298 400,00
P.VII.4.	Dlouhodobé podmíněné závazky z jiných smluv	1 663 076 337,85

Zdroj: ÚZ.

Tabulka č. 3: Údaje z výkazu FIN 1-12 OSS

Ukazatel	Částka v Kč
Příjmy (skutečnost celkem)	25 623 005 721,47
Výdaje (skutečnost celkem)	59 589 141 370,27

Zdroj: výkaz FIN 1-12 OSS.

III. Rozsah kontroly

KA byla kontrolou typu finanční audit a jejím cílem bylo prověřit, zda MPO při vedení účetnictví v roce 2020 a sestavení účetní závěrky k 31. prosinci 2020, při předkládání údajů pro hodnocení plnění státního rozpočtu³⁰ a při sestavení závěrečného účtu za rok 2020 postupovalo v souladu s příslušnými právními předpisy.

Kontrolovaný objem finančních prostředků a majetku představuje hodnotu aktiv, pasiv, nákladů, výnosů a podrozvahových účtů vykázaných v ÚZ a vyčíslených v tabulkách č. 1 a 2.

Kontrola se zaměřila na činnosti a skutečnosti, které byly předmětem účetnictví³¹ a měly vliv na hodnotu kontrolovaných významných konečných zůstatků účtů v ÚZ a na hodnotu významných údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2020 a na ZÚ 2020.

V oblasti vedení účetnictví se kontrola zaměřila na jeho správnost, úplnost, průkaznost a srozumitelnost. Prověřila dodržování směrné účtové osnovy a správnost používání účetních

³⁰ Dle ustanovení § 20 odst. 4 zákona č. 218/2000 Sb. jsou OSS povinny předkládat údaje potřebné pro průběžné hodnocení plnění státního rozpočtu. Způsob a termíny předkládání údajů a jejich rozsah stanovuje vyhláška č. 5/2014 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů, rozpočtů územních samosprávných celků, rozpočtů dobrovolných svazků obcí a rozpočtů regionálních rad regionů soudržnosti. Dle ustanovení § 5 odst. 1 a dle přílohy č. 1 této vyhlášky zpracovávají OSS údaje pro hodnocení plnění státního rozpočtu přímo v rozpočtovém systému, ve kterém je z nich následně sestavován výkaz FIN 1-12 OSS.

³¹ MPO jako OSS je povinno v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb. účtovat o stavu a pohybu majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv, o nákladech a výnosech a o výsledku hospodaření. Informace, které předkládá v účetní závěrce, musí být spolehlivé, srovnatelné, srozumitelné a posuzují se z hlediska významnosti.

metod. U vybraných účetních případů byla provedena kontrola s cílem prověřit systém účtování a vykazování informací o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví.

V případě údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu bylo prověřováno, zda byla dodržena správnost třídění příjmů a výdajů rozpočtovou skladbou v oblasti druhového a odvětvového třídění dle vyhlášky č. 323/2002 Sb.

Výběr položek účetní závěrky a údajů předkládaných MPO pro hodnocení plnění státního rozpočtu provedl NKÚ se zaměřením na vyhodnocení rizika nesprávnosti vykázaných údajů.

U relevantních transakcí byl prověřován soulad s vybranými ustanoveními dalších právních předpisů, a to zejména s ustanoveními zákona č. 218/2000 Sb. a zákona č. 219/2000 Sb.

V případě nově uzavřených smluv a objednávek bylo prověřováno jejich uveřejnění v registru smluv dle zákona č. 340/2015 Sb.³².

Prověřován byl i soulad nastavení vnitřního kontrolního systému MPO se zákonem č. 320/2001 Sb. a jeho prováděcí vyhláškou č. 416/2004 Sb.³³, a to v rozsahu stanoveného předmětu a cíle KA. U vybraných transakcí bylo prověřováno i provedení finanční kontroly a funkčnost VKS.

V rámci kontroly byla také vyhodnocena opatření přijatá k nápravě nedostatků zjištěných v KA č. 16/25.

Při kontrole ZÚ 2020 bylo prověřováno, zda je závěrečný účet v souladu s požadavky vyhlášky č. 419/2001 Sb.³⁴ a také i v souladu se skutečností, tzn. zda vybrané údaje uváděné v závěrečném účtu jsou správné a úplné ve srovnání s finančními výkazy obsahujícími údaje pro hodnocení plnění rozpočtu, s údaji v účetnictví, s údaji z účetních závěrek MPO a podřízených organizací v rámci kapitoly státního rozpočtu 322, s podklady jednotlivých věcně příslušných útvarů MPO a podřízených organizací a s jinými veřejně dostupnými zdroji, např. usneseními vlády ČR, veřejně přístupnými rejstříky apod.

Kontrola se zaměřila také na to, zda a jak MPO využívá aktuální účetní informace a jaký vliv měla pandemie koronaviru SARS-CoV-2 (dále „*covid-19*“) na vykazované údaje a účetnictví MPO.

Pozn.: Všechny právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

³² Zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv).

³³ Vyhláška č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb. a zákona č. 123/2003 Sb.

³⁴ Vyhláška č. 419/2001 Sb., o rozsahu, struktuře a termínech údajů předkládaných pro vypracování návrhu státního závěrečného účtu a o rozsahu a termínech sestavení návrhů závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

1. Vedení účetnictví

1.1 Neúčtování o zálohách z poskytnutých transferů

MPO jako vybraná účetní jednotka má v případě transferů, které jsou realizovány před splněním povinnosti jejich vyúčtování (nejpozději k okamžiku provedení finančního vypořádání) účtovat dle bodů 3.4 a 5.2.1 ČÚS č. 703 – *Transfery* o takových peněžních částkách jako o zálohách, které jsou dle ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb. předmětem účetnictví.

MPO v případě transferů, které byly poskytovány ze státního rozpočtu a byly s povinností finančního vypořádání, **aplikovalo k okamžiku účtování účetního případu významnost v návaznosti na ČÚS č. 701 – Účty a zásady účtování na účtech, kterou si stanovilo ve svém vnitřním předpisu³⁵. Tím ale MPO nastavilo svoje postupy tak, že aplikovalo v těchto případech postup účtování pro poskytování transferu, který není určen k finančnímu vypořádání (viz bod 5.4 ČÚS č. 703).**

V důsledku aplikace tohoto vnitřního předpisu účtovalo MPO v okamžiku poskytnutí transferu příjemci o vzniku závazku a o nákladech. Závazek následně splnilo poskytnutím peněžních prostředků z bankovního účtu.

Pokud však např. z rozhodnutí o poskytnutí dotace, ze smlouvy nebo z podmínek poskytnutí transferu vyplývá, že MPO prostředky státního rozpočtu poskytuje příjemci v průběhu účetního období a příjemce je dle stanovených podmínek až následně po poskytnutí prostředků v rámci vyúčtování / finančního vypořádání povinen doložit naplněný účel, skutečnou výši přijatého poskytnutého transferu a splnění podmínek pro čerpání transferu, nejsou v okamžiku poskytnutí těchto prostředků příjemci splněny podmínky stanovené v bodu 4.3 ČÚS č. 703 pro vykázání závazku ze strany poskytovatele transferu.

Dle bodu 4.3 ČÚS č. 703 může poskytovatel transferu o vzniku závazku účtovat pouze na základě průkazného účetního záznamu, který prokazuje, že nastaly skutečnosti, ze kterých vyplývá nezpochybnitelnost důvodu poskytnutí transferu, a je známa jeho výše a okamžik nebo lhůta poskytnutí transferu. Proto se takové poskytnutí prostředků, kdy lze zpochybnit jejich výši a odůvodněnost, neboť příjemce nedoložil účel a splnění podmínek pro použití prostředků státního rozpočtu, vykazuje průběžně v souladu s bodem 3.4 ČÚS č. 703 jako záloha na poskytnutý transfer. Poskytovateli vzniká pohledávka, kterou bude možné zúčtovat až v okamžiku, kdy budou splněny podmínky pro zaúčtování závazku vyplývající z podmínek stanovených právním aktem o poskytnutí transferu. Účetní výkazy pak uživatelům v průběhu účetního období do doby vyúčtování / finančního vypořádání poskytují z hlediska věcného významnou informaci o tom, že ze státního rozpočtu byly vynaloženy formou transferu prostředky, avšak tyto prostředky ještě nebyly vypořádány, neboť příjemce nedoložil stanoveným způsobem skutečnou výši prostředků státního rozpočtu spotřebovaných v souladu s podmínkami, za kterých tyto prostředky obdržel. Až na základě této průkazné informace může účetní jednotka aplikovat postup stanovený v bodech 4.3, 5.2.2 nebo 5.2.3 ČÚS č. 703 a vykázat závazek, který vyjadřuje nezpochybnitelnou výši nároku na prostředky

³⁵ Úprava významnosti pro účtování o zálohách ve vnitřním předpisu MPO: „*O transferech s povinností finančního vypořádání s poskytovatelem k datu 31. 12. nebude MPO účtovat prostřednictvím záloh, pokud celkový objem vrácených prostředků z výše uvedených dotačních titulů ve dvou po sobě následujících účetních obdobích nepřesáhne hodnotu 2% z celkového objemu poskytnutých transferů.*“

státního rozpočtu, tj. skutečnost, že prostředky státního rozpočtu byly vynaloženy na stanovený účel a v souladu se stanovenými podmínkami.

V případě těchto transferů nemělo MPO v okamžiku jeho poskytnutí průkaznou informaci o tom, zda příjemce k okamžiku, kdy MPO účtovalo o vzniku závazku vůči příjemci, splnil účel a veškeré podmínky stanovené v právním aktu pro poskytnutí transferu ze státního rozpočtu, a tím byla výše a důvody prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu zpochybnitelná. MPO porušilo ustanovení § 36 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., neboť nepostupovalo podle ČÚS č. 703, který stanoví základní postupy účtování transferů za účelem docílení souladu při používání účetních metod některými vybranými účetními jednotkami, tj. také MPO. Použití standardů účetními jednotkami se dle uvedeného ustanovení považuje za naplnění účetních metod a věrného a poctivého obrazu předmětu účetnictví.

MPO mělo dle bodů 3.4 a 5.2.1 ČÚS č. 703 o transferech ve výši 27 mld. Kč, které příjemci poskytlo před splněním povinnosti jejich vyúčtování, průběžně účtovat jako o zálohách na účtu 373 – *Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery* nebo 471 – *Dlouhodobé poskytnuté zálohy na transfery* a dále účtovat v závislosti na konkrétním případě dle bodů 5.2.2 nebo 5.2.3 ČÚS č. 703. MPO tak mělo povinnost účtovat v okamžiku poskytnutí těchto peněžních prostředků o pohybu majetku, tj. o změně jeho formy z peněžních prostředků na pohledávku, z poskytnutých záloh na transfery. V průběhu roku 2020 byly zjištěny tyto skutečnosti ve významné výši, jen u vybraných účetních operací to bylo v celkové částce 27 mld. Kč.

Aby MPO mohlo řádně plnit své informační povinnosti³⁶ v podobě čtvrtletního sestavování a předávání údajů mezitímní účetní závěrky a pomocného analytického přehledu do CSÚIS, nemůže tyto informace považovat za nevýznamné a neúčtovat o nich s odkazem na minulou zkušenost. To, že se jednalo o významné účetní případy, které měly být dle ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb. předmětem účetnictví, je zřejmé z částky takto poskytnutých transferů v roce 2020 ze státního rozpočtu. MPO tak významně ovlivnilo vypovídací schopnost jak mezitímních účetních závěrek, tak pomocných analytických přehledů v roce 2020. Neúčtování o poskytnutých zálohách v řádech desítek miliard korun a jejich průběžné nevykazování v mezitímních účetních závěrkách a pomocných analytických přehledech má značný dopad na poskytnutí správných, úplných a včasných informací v průběhu účetního období.

Tato skutečnost je systémovou nesprávností a byla zjištěna již v KA č. 13/11³⁷ a č. 16/25.

1.2 Účtování o finančních nástrojích

MPO na účtu 069 – *Ostatní dlouhodobý finanční majetek* vykázalo peněžní prostředky vložené do záručních fondů, úvěrových fondů, IPO fondu a fondu fondů, které jsou tvořeny soustavou bankovních účtů spravovaných zejména finanční institucí mimo státní rozpočet a mimo bankovní účty podřízené státní pokladně (dále také „finanční nástroje“ nebo „FN“). Podstatou FN je návratnost těchto peněžních prostředků, možnost jejich dalšího využití, či podpora alternativních forem financování rozvoje malého a středního podnikání prostřednictvím veřejné nabídky akcií.

³⁶ Vyplývající z technické vyhlášky o účetních záznamech.

³⁷ KA č. 13/11 – *Údaje pro účely monitorování a řízení veřejných financí předávané Ministerstvem průmyslu a obchodu k 31. 12. 2012 ve formě pomocného analytického přehledu prostřednictvím centrálního systému účetních informací státu* (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 4/2013 *Věstníku NKÚ*).

Kontrolované FN byly spolufinancovány z rozpočtu Evropské unie (dále „EU“), poskytovány byly na základě zákona č. 47/2002 Sb.³⁸ nebo na základě právních předpisů EU³⁹. Podpora je poskytována prostřednictvím finančních institucí, na základě dohod uzavřených mezi MPO a finanční institucí. Finanční instituce poskytuje podporu příjemci na základě smlouvy uzavřené mezi finanční institucí a příjemcem podpory. V rámci podpory malého a středního podnikání jsou poskytovány finanční příspěvky, záruky, úvěry se sníženou úrokovou sazbou, nebo investice do rizikového kapitálu, a to z prostředků státního rozpočtu soustředěných na účtech zřízených finanční institucí ve prospěch České republiky.

MPO o prostředcích spravovaných ve finanční instituci začalo účtovat v roce 2017, kdy zaúčtovalo stav peněžních prostředků na bankovních účtech a stav jistin z poskytnutých úvěrů spravovaných finanční institucí k 31. prosinci 2016 v celkové výši 4,065 mld. Kč⁴⁰.

MPO při stanovení postupů účtování o FN spolupracovalo s MF, které zpracovalo účetní metodiku obsahující i účetní zápisy a postupy aplikované MPO v roce 2020. Transakce, které jsou předmětem účetnictví MPO, vyplývají z uzavřených dohod.

MPO na účtu 069 vykázalo v ÚZ z titulu FN částku 16 778 735 690,31 Kč (hodnota brutto), tj. 47,80 % celkových aktiv (hodnota brutto). K tomuto majetku MPO vykázalo opravné položky ve výši 821 980 277,97 Kč. V případě kontrolovaných FN vykázalo MPO k 31. prosinci 2020 jako ostatní dlouhodobý finanční majetek peněžní prostředky na bankovních účtech ve finanční instituci (tj. zejména záruční fondy) a výši jistin z poskytnutých nesplacených úvěrů (úvěrové fondy), stejně tak i vytvořené disponibilní prostředky a vklady do dalších fondů. Opravné položky k tomuto majetku vykázalo MPO v případě záručních fondů k peněžním prostředkům, které byly vedeny na bankovních účtech „*Plnění ze záruk*“ a to ve výši 95 % jejich nominální hodnoty⁴¹. V případě úvěrových fondů vykázalo MPO opravné položky k těm pohledávkám z jistin úvěrů, které byly po splatnosti, a to také ve výši 95 %⁴¹ jejich nominální hodnoty.

³⁸ Zákon č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání a o změně zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

³⁹ Zejména nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006, nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1260/1999, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 Evropského parlamentu a Rady ze dne 25. října 2012, kterým se stanoví finanční pravidla o souhrnném rozpočtu Unie a o zrušení nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002, a nařízení Rady (ES, Euroatom) č. 1605/2002 ze dne 25. června 2002, kterým se stanoví finanční nařízení o souhrnném rozpočtu Evropských společenství.

⁴⁰ MPO do roku 2017 o peněžních prostředcích spravovaných finanční institucí neúčtovalo a neprovádělo jejich inventarizaci, viz kontrolní závěr z KA č. 13/11 – *Údaje pro účely monitorování a řízení veřejných financí předávané Ministerstvem průmyslu a obchodu k 31. 12. 2012 ve formě pomocného analytického přehledu prostřednictvím centrálního systému účetních informací státu* (zveřejněn v částce 4/2013 Věstníku NKÚ) a kontrolní závěr z KA č. 16/25 – *Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo průmyslu a obchodu za rok 2015, účetní závěrka Ministerstva průmyslu a obchodu za rok 2015 a údaje předkládané Ministerstvem průmyslu a obchodu pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2015* (zveřejněn v částce 4/2017 Věstníku NKÚ).

⁴¹ A to na základě konzultací s odborným útvarem MPO, informací od finanční instituce a v souladu s vnitřním předpisem MPO.

Kontrolované finanční nástroje jsou účetními případy na pomezí mezi transfery, pohledávkami a finančním majetkem. Není pro ně ve směrné účtové osnově ani mezi položkami účetní závěrky stanovené vyhláškou č. 410/2009 Sb.⁴² vymezen samostatný účet, resp. položka. Přesto musí být ze strany MPO vykázány, neboť splňují podmínky pro vykázání jako aktiva.

NKÚ shledává nastavené a aplikované postupy účtování a z nich vyplývající vykázání zůstatků FN v účetní závěrce MPO na účtu 069 jako nejlepší možné, s výjimkou uvedenou dále.

K uvedenému tvrzení vedou NKÚ skutečnosti zjištěné při kontrole operací kontrolovaných FN:

- jedná se o aktivum dlouhodobého finančního charakteru, a to specifický produkt (nástroj) finanční povahy spravovaný bankou pro MPO s dlouhodobým záměrem;
- vkladem prostředků vzniklo MPO právo k prostředkům dále smluvně spravovaným finanční institucí; o stavu prostředků fondu a jejich složek průběžně získává MPO zprávy od finanční instituce;
- smyslem vkladu je zajištění navratitelnosti těchto prostředků podle podmínek smluvně stanovených MPO, vlastnictví vložených prostředků nadále náleží MPO a finanční instituce je pro MPO spravuje; převod prostředků tohoto nástroje do finanční instituce tedy nepředstavuje pro MPO vznik nákladu coby nevratného pozbytí hodnoty majetku;
- MPO hradí finanční instituci poplatky⁴³ za správu tohoto svého (vloženého) majetku, nese tak jako vlastník prostředků tohoto produktu rizika (plnění ze záruky, nesplácení půjček poskytnutých finanční institucí); přínosy (úroky) z vložených prostředků jsou výnosem MPO, tj. finanční instituce je přiznává MPO jako navýšení hodnoty vložených prostředků;
- finanční instituce nemůže nakládat s vloženými prostředky volně dle svého uvážení, ale jen v souladu se smlouvou s MPO jako svým klientem; případné nevyužité prostředky má povinnost převést (vrátit) MPO;
- nejedná se o peněžní prostředky, se kterými by MPO mohlo volně disponovat, neslouží jako likvidní prostředky MPO, a není proto důvodné tyto prostředky vykazovat jako krátkodobé, např. jako krátkodobé peněžní prostředky na bankovních účtech (s výjimkou uvedenou dále);
- prostředky vložené do FN mají návratnou povahu, což až do okamžiku prokázání opaku vylučuje jejich povahu jako transferu (a tím i aktiv z transferu);
- prostředky jednou vložené do FN mají na rozdíl od jednorázově poskytnutého transferu sloužit opakovaně více subjektům, tj. ve vztahu k MPO platí, že nesou trvalou hodnotu pro poskytování podpory;
- MPO delegovalo rozhodování o tom, jakému konkrétnímu příjemci budou finanční prostředky poskytnuty na finanční instituci; MPO tedy nelze označit za poskytovatele či zprostředkovatele transferu ve smyslu ČÚS č. 703;
- vklad prostředků u finanční instituce představuje pro MPO nárok a pro finanční instituci závazek vůči MPO, a to ve výši celé hodnoty poskytnutých prostředků bez ohledu na to, zda mají v daný okamžik povahu prostředků na bankovním účtu nebo z něj již finanční instituce poskytla např. úvěry či pořídila kapitálové nástroje⁴⁴;

⁴² Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky.

⁴³ V roce 2020 se jednalo o částku cca 250 mil. Kč.

⁴⁴ Právní akty např. stanoví: **Dohoda IPO fond:** „*Finanční nástroj bude implementován prostřednictvím IPO Fondu, jehož správa se svěřuje Správci. IPO Fond má podobu smluvního svěřeni peněžních prostředků*“

- vykázání tohoto portfolia aktiv spravovaných finanční institucí pro MPO na položce účetní závěrky 069 představuje souhrnně výši vkladu MPO, což je odrazem ekonomické reality a záměru MPO ve vztahu k FN;
- vzhledem k tomu, že jsou FN vykazovány jako dlouhodobý finanční majetek, je možné peněžní prostředky, kterými MPO refunduje vklady do FN a které přijímá z rozpočtu EU, vykazovat jako přijatý investiční transfer a celkovou alokaci na daný finanční nástroj vykazovat jako dlouhodobý podmíněný závazek ze smluv o pořízení dlouhodobého majetku;
- v případě vykázání FN jako finančního majetku je možné prostřednictvím opravných položek upravovat ocenění FN v případě jeho významného snížení, např. v případě, že některé úvěry poskytnuté finanční institucí nejsou jejich příjemci řádně spláceny;
- v případě vykázání prostředků FN jako běžné pohledávky (nikoliv jako finančního majetku) by bylo obtížné stanovit jejich splatnost ve smyslu ustanovení § 19 odst. 8 zákona č. 563/1991 Sb., neboť v tomto případě je relevantní spíše informace o době použitelnosti toho majetku coby vkladu, což svědčí pro povahu aktiva jako finančního majetku;
- nelze-li dlouhodobý finanční majetek zatřídit na některý ze specificky určených účtů, pak MPO správně využilo účet, který v názvu obsahuje slovo „ostatní“, a to účet 069;
- MPO v příloze ÚZ dostatečně podrobně popisuje problematiku FN, které na účtu 069 vykazuje.

Výsledný přístup zvolený MPO, až na níže uvedené výjimky, považuje NKÚ za provedený v souladu s předpisy k vedení účetnictví. Obecně ale nelze v takovýchto případech vyloučit možnosti i jiného přístupu k vykázání, neboť vždy bude záležet na prokázání konkrétních skutečností.

Při kontrole operací kontrolovaných FN bylo zjištěno, že MPO v některých případech nepostupovalo v souladu s právními předpisy a tyto nesprávnosti byly s vlivem na:

- **Vedení účetnictví** – MPO o některých operacích s FN neúčtovalo průběžně, ale souhrnně k 31. prosinci 2020, a nevyhotovilo veškeré účetní doklady bez zbytečného odkladu po zjištění skutečností, které se jimi zachycují. V důsledku toho MPO např. v mezitímních účetních závěrkách účetního období 2020 vykazovalo na účtu 069 aktiva ve výši 8,16 mil. Kč, která však již aktivem MPO nebyla. Uvedená aktiva (peněžní prostředky z bankovního účtu ve finanční instituci) totiž převedla finanční instituce v lednu 2020 na bankovní účet cizích prostředků MPO v České národní bance (dále „ČNB“) a MPO tyto prostředky následně v březnu 2020 převedlo na bankovní účet MF. O převodu těchto prostředků z bankovního účtu ve finanční instituci, tj. o snížení stavu účtu 069, účtovalo MPO až k 31. prosinci 2020.

MPO má přitom čtvrtletně k dispozici zprávy o hospodaření s prostředky kontrolovaných FN (dále „Monitoring“) a bankovní výpisy k bankovním účtům ve finanční instituci. Bankovní výpisy dokládají jednotlivé operace, které se v průběhu realizace FN uskutečnily a zůstatek peněžních prostředků k danému okamžiku. V Monitoringu finanční instituce uvádí informace o hospodaření s těmito peněžními prostředky. MPO tedy mělo v případě

Ministerstvem Správci, který následně tyto peněžní prostředky investuje svým jménem a na účet Ministerstva...“

Dohoda Brownfield Fond: *„Fond fondů má formu smluvního svěřeni peněžních prostředků Ministerstvem Správci (jako bloku peněžních prostředků), který následně tyto peněžní prostředky investuje svým jménem a na účet Ministerstva...“*

kontrolovaných FN informace pro zaúčtování veškerých skutečností a pro vyhotovení příslušných účetních dokladů již v průběhu účetního období 2020.

MPO by mělo nastavit své vnitřní informační toky tak, aby mohlo pro zaúčtování veškerých operací, které vyplývají z dohod upravujících jednotlivé FN a jsou předmětem účetnictví MPO, naplnit požadavky stanovené pro provádění účetních zápisů zákonem č. 563/1991 Sb. a prostřednictvím účetních výkazů sestavovaných čtvrtletně poskytnout jejich uživatelům průběžné informace o stavu peněžních prostředků spravovaných ve finanční instituci a o dopadu operací plynoucích z nakládání s těmito prostředky např. na výsledek hospodaření MPO. Tyto účetní výkazy MPO sestavované k poslednímu dni daného čtvrtletí jsou zveřejňovány MF prostřednictvím informačního portálu MONITOR.

- **Údaje ÚZ** – MPO peněžní prostředky na bankovním účtu ve finanční instituci ve výši 5,77 mil. Kč, které nesplňovaly podmínku stanovenou zákonem č. 563/1991 Sb. pro vykazování dlouhodobého majetku, nesprávně vykázalo jako dlouhodobý finanční majetek na účtu 069 namísto na účtu 241 – *Běžné účty*. Tento bankovní účet k 31. prosinci 2020 nebyl součástí záručních fondů nebo úvěrových fondů a sloužil pouze k převodům na účet cizích prostředků MPO v ČNB. NKÚ upozorňuje, že MPO veškeré prostředky spravované finanční institucí vykazuje jako dlouhodobý finanční majetek na účtu 069 a nesprávnost byla zjištěna a vyčíslena pouze na operacích kontrolovaných FN.

2. Účetní opravy realizované MPO v průběhu kontroly a spolehlivost údajů ÚZ

2.1 Opravy chyb v účetnictví v průběhu účetního období a opravy nesprávností v sestavené účetní závěrce

Kontrola byla zahájena v průběhu kontrolovaného účetního období 2020, což umožnilo MPO ještě v průběhu kontroly před uzavřením účetních knih a sestavením účetní závěry provést opravu v účetnictví identifikovaných nedostatků. MPO před uzavřením účetních knih opravilo chyby v účetnictví ve výši 45,1 mld. Kč hodnoty účetních obrátů. Z toho 33 mld. Kč souviselo s neúčtováním o převodu schváleného výsledku hospodaření za předchozí rok z účtu 431 – *Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení* na účet 432 – *Výsledek hospodaření předcházejících účetních období* k okamžiku schválení účetní závěrky.

Dále se jednalo například o opravu nesprávného:

- účtování odhadu nákladů ve výši 6,7 mld. Kč jako zdrojů spotřebovaných z dotace poskytnuté v roce 2020 dle zákona č. 165/2012 Sb.⁴⁵ na účtu 383 – *Výdaje příštích období* namísto účtu 389 – *Dohadné účty pasivní* (systémový nedostatek),
- (ne)účtování o podmíněných závazcích z vydaných rozhodnutí o poskytnutí institucionální podpory v celkové výši 964 mil. Kč (systémový nedostatek),
- účtování o zavedení záručních a úvěrových fondů (tzn. o peněžních prostředcích vedených na bankovních účtech ve finanční instituci a o stavu jistin z poskytnutých úvěrů) do účetnictví MPO ve výši 4 mld. Kč na účtu 408 – *Opravy předcházejících účetních období* namísto účtu 401 – *Jmění účetní jednotky*,
- účtování peněžních prostředků přijatých z likvidace státních podniků ve výši 171 mil. Kč jako o vlastních výnosech na účtu 669 – *Ostatní finanční výnosy*, přestože se nejednalo o výnos MPO, ale o jeho závazek ve vztahu ke kapitole státního rozpočtu *Operace státních finančních aktiv* (systémový nedostatek),
- vykazování peněžních prostředků z ukončeného programu *Inostart* ve výši 108 mil. Kč, které MPO přijalo od Národního fondu v roce 2017, nesprávně na účtu 384 – *Výnosy příštích*

⁴⁵ Zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů.

období, přestože je MPO správně mělo již v roce 2017 vykázat jako výnos na účtu 671 – *Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů* a v účetní závěrce ve výkazu rozvaha vykázat na účtu hospodářského výsledku; oprava byla provedena prostřednictvím účtu 408 – *Opravy předcházejících účetních období*,

- vykazování dotací poskytnutých zřízeným PO na pořízení dlouhodobého majetku ve výši 41 mil. Kč, které MPO poskytlo v minulosti a účtovalo je nesprávně do nákladů, a v rozvaze je tak vykazovalo nesprávně na účtu hospodářského výsledku, namísto na účtu 401 – *Jmění účetní jednotky*,
- algoritmu výpočtu položek přehledu o peněžních tocích, a to položky A.I.2. Změna stavu opravných položek, A.I.5. Výnosy z podílů na zisku, A.I.6. Ostatní úpravy o nepeněžní operace, A.IV. Přijaté podíly na zisku a B.I. Výdaje na pořízení dlouhodobých aktiv (systémový nedostatek).

Následně MPO sestavilo 1. března 2021 účetní závěrku k 31. prosinci 2020. V této účetní závěrce NKÚ zjistil další významné nesprávnosti v celkové výši 1,9 mld. Kč, které se MPO rozhodlo rovněž opravit, a to způsobem dle ustanovení § 17 odst. 7 zákona č. 563/1991 Sb., kdy MPO již uzavřené účetní knihy za účetní období 2020 otevřelo, provedlo opravné účetní zápisy a **sestavilo novou účetní závěrku k 31. prosinci 2020 s datem sestavení 13. května 2021**, která se tak stala účetní závěrkou dle zákona č. 563/1991 Sb. MPO tímto způsobem opravilo nesprávnosti v celkové výši 1,9 mld. Kč a jednalo se například o opravu:

- nesprávného **účtování** o očekávané vratce dotace v odhadu ve výši **960 mil. Kč** poskytnuté dle zákona č. 165/2012 Sb. **v aktivech** na účtu 388 – *Dohadné účty aktivní* **namísto v pasivech** na účtu 389 – *Dohadné účty pasivní* (systémová nesprávnost),
- nesprávností na účtu 344 – *Pohledávky za osobami mimo vybrané vládní instituce*, kdy MPO na tomto účtu vykazovalo **k 31. prosinci 2020 neexistující pohledávky za Národním fondem v celkové výši 776 mil. Kč** (systémová nesprávnost, v podrobnostech viz bod 5.1 kontrolního závěru),
- **nevykázání nákladů** ve výši 164 mil. Kč **z titulu bezúplatného pozbytí** zásob osobních ochranných pomůcek (dále „OOP“) ve prospěch jiných vybraných účetních jednotek a ve prospěch subjektů, které nejsou vybranými účetními jednotkami, jakožto i **výnosů** ve výši 164 mil. Kč **z bezúplatného nabytí** zásob OOP od Ministerstva vnitra (systémová nesprávnost),
- **nesprávností v přehledu o peněžních tocích** v celkové výši 263 mil. Kč, kdy MPO na:
 - položce B.I. *Výdaje na pořízení dlouhodobých aktiv* nevykázalo veškeré výdaje související s vklady do fondů finanční instituce a naopak zde vykázalo i výdaje, které nebyly způsobeny pořízením dlouhodobých aktiv (systémová nesprávnost);
 - položce C.I. *Peněžní toky vyplývající ze změny vlastního kapitálu* vykázalo i účetní transakci, u níž nedošlo ke zvýšení či snížení stavu peněžních prostředků způsobenému změnou struktury a zvýšením či snížením stavu vlastního kapitálu (systémová nesprávnost).

2.2 Spolehlivost údajů ÚZ a její zveřejnění

V ÚZ bylo sice kontrolou zjištěno, že některé informace MPO nevykázalo v souladu s právními předpisy upravujícími vedení účetnictví, a to v údajích za běžné účetní období v celkové výši **14,8 mil. Kč** v rozsahu tak, jak uvádí tabulka č. 4.

Tabulka č. 4: Přehled vyčíslených nesprávností zjištěných v jednotlivých částech ÚZ (v Kč)

Nesprávnost v účetní závěrce	
Výkaz	Celková nesprávnost
CELKOVÁ NESPRÁVNOST V ÚČETNÍ ZÁVĚRCE	14 799 354
Rozvaha	13 697 269
Výkaz zisku a ztráty	1 102 085
Přehled o peněžních tocích	0
Přehled o změnách vlastního kapitálu	0
Příloha účetní závěrky (podrozvahové účty)	0

Zdroj: výpočet vypracoval NKÚ na základě dat získaných kontrolou.

Nicméně pro posouzení spolehlivosti informací v ÚZ byla stanovena významnost neboli materialita⁴⁶ ve výši 1,1 mld. Kč⁴⁷. **Celková částka nesprávností**, které byly v této ÚZ zjištěny a vyčísleny, tak **není významná**.

Podle názoru NKÚ účetní závěrka MPO sestavená k 31. prosinci 2020 s datem sestavení 13. května 2021 podává věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky dle účetních předpisů pro některé vybrané účetní jednotky.

NKÚ přitom upozorňuje na skutečnost uvedenou v příloze ÚZ v části „E.1. Doplňující informace k položkám rozvahy“, u položky A.III.6., **kteřá popisuje problematiku finančních nástrojů a její dopad na údaje vykazované v ÚZ**. Tato forma podpory významně ovlivňuje údaje vykázané v ÚZ MPO. Účetní transakce související s realizací finančních nástrojů jsou kromě SÚ 222 – *Příjmový účet organizačních složek státu* a 223 – *Zvláštní výdajový účet* vykazovány zejména i na SÚ 069 – *Ostatní dlouhodobý finanční majetek*, 401 – *Jmění účetní jednotky* a 972 – *Dlouhodobé podmíněné závazky ze smluv o pořízení dlouhodobého majetku*.

3. Údaje předkládané Ministerstvem průmyslu a obchodu pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2020⁴⁸

V údajích předložených MPO pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2020 byla zjištěna nesprávnost v celkové výši 1,2 mld. Kč, z toho 1,1 mld. Kč ve výdajích. Na této nesprávnosti má největší podíl nesprávné odvětvové zařídování výdajů operačního programu *Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost* (dále „OP PIK“) souvisejících s realizací projektů *Technické pomoci* a s poskytováním podpory do odvětví energetiky (elektrické energie) paragrafem 2124 – *Opatření ke zvýšení konkurenceschopnosti průmyslových odvětví*.

Dle ustanovení § 2 odst. 3 vyhlášky č. 323/2002 Sb. má být při zařídění výdajů zvolen paragraf rozpočtové skladby, který nejlépe odpovídá druhu činnosti, na kterou se výdaje vynakládají, nebo podle zaměření právního subjektu, jemuž se finanční prostředky za účelem podpory poskytují.

⁴⁶ Významnost (materialita) reprezentuje u ÚZ hodnotu nesprávností, jejíž překročení by již mohlo ovlivnit přiměřeně znalého uživatele. Při stanovení významnosti postupuje NKÚ v souladu s *Kontrolními standardy NKÚ* a zohledňuje příklady dobré praxe vyplývající z mezinárodních standardů nejvyšších kontrolních institucí (ISSAI) pro finanční audit.

⁴⁷ Pro posouzení významnosti zjištěných nesprávností v údajích účetní závěrky byla stanovena významnost ve výši 2 % z nákladů, které byly vykázané ve výši 56 116 mil. Kč.

⁴⁸ Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/47609109/rozpocet/vydaje-druhovy?obdobi=2012&rad=t>.

MPO v roce 2020 v rámci OP PIK realizovalo projekty prioritní osy 5 – *Technická pomoc* a tedy projekty, které MPO jako řídicí orgán OP PIK⁴⁹ realizovalo v souvislosti se zajištěním řízení a administrace tohoto operačního programu. Jednalo se tedy o výdaje na činnost, kterou vykonává MPO na základě ustanovení § 21 zákona č. 2/1969 Sb., a tedy o výdaje plynoucí z činnosti státní správy, které se v případě MPO zatřídí na paragraf 2161 – *Činnost ústředního orgánu státní správy v odvětví energetiky, průmyslu, stavebnictví, obchodu a služeb*.

MPO dále v roce 2020 v rámci OP PIK poskytovalo peněžní prostředky na projekty, které realizoval příjemce, jehož předmětem podnikání je přenos elektřiny a který působí na území ČR jako výhradní provozovatel přenosové soustavy. Z vydaných rozhodnutí o poskytnutí dotace vyplývaly indikátory, které měly být naplněny, a to délka rekonstruovaných či modernizovaných vedení, délka nově vybudovaných vedení a počet rekonstruovaných či zmodernizovaných polí v rozvodnách. MPO tak v uvedených případech vynakládalo peněžní prostředky do odvětví energetiky a související výdaje mělo zatřídit na paragraf 2117 – *Elektrická energie*.

Ministerstvem zvolený paragraf 2124 je začleněn v pododdílu 212 – *Ostatní odvětvové a oborové záležitosti v průmyslu a stavebnictví* a měl by tedy, v souladu s principy rozpočtové skladby, zahrnovat pouze takové výdaje, které nelze v rámci oddílu 21 – *Průmysl, stavebnictví, obchod a služby* specifikovat blíže.

MPO se nemůže rozhodovat při volbě odvětví, do kterého výdaje plynou, na základě zaměření daného operačního programu, neboť takový přístup by vedl k tomu, že většina výdajů souvisejících s daným operačním programem by byla vykazována pouze pod jedním paragrafem rozpočtové skladby (v tomto případě pod paragrafem 2124 – *Opatření ke zvýšení konkurenceschopnosti průmyslových odvětví*) a odvětvové třídění rozpočtové skladby by poskytovalo značně omezené informace o tom, do jakého konkrétního odvětví byly finanční prostředky skutečně vynakládány. Současně by se jednalo o duplicitní vykazování informací v rozpočtové skladbě, neboť pro vykazování výdajů dle operačních programů je vyhláškou č. 323/2002 Sb. určeno jiné hledisko třídění, a to nástrojové třídění, které třídí výdaje z hlediska původu jejich zdroje.

NKÚ je toho názoru, že paragraf 2124 je ve vyhlášce č. 323/2002 Sb. uveden nesystémově, neboť nepředstavuje samotné odvětví ve smyslu ustanovení § 2 odst. 3 této vyhlášky, do kterého by měly výdaje plynout, ale jde spíše o vyjádření obecného účelu, za jakým jsou peněžní prostředky vynakládány, tj. za účelem zvýšení konkurenceschopnosti.

Pro posouzení významnosti zjištěných nesprávností v údajích předkládaných MPO pro hodnocení plnění státního rozpočtu byla stanovena významnost ve výši 1,2 mld. Kč⁵⁰.

NKÚ nezjistil žádné skutečnosti svědčící o tom, že údaje předkládané Ministerstvem průmyslu a obchodu pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2020 by nebyly tříděny ve všech významných ohledech v souladu s vyhláškou č. 323/2002 Sb.⁵¹.

⁴⁹ MPO bylo pověřeno výkonem funkce řídicího orgánu OP PIK usnesením vlády ČR ze dne 28. listopadu 2012 č. 867.

⁵⁰ Tj. 2 % z celkových výdajů k 31. 12. 2020.

⁵¹ NKÚ si je vědom kontextu vzniku nesprávnosti (nesystémové uvedení paragrafu 2124 ve vyhlášce č. 323/2002 Sb. jako odvětví) ve výši 1,02 mld. Kč a nepovažuje její dopad na uživatele za sám o sobě významný.

NKÚ doporučuje v tomto právním předpisu eliminovat případy paragrafů, které svým názvem vyjadřují účel vynaložení výdaje namísto odvětví, do kterého byly výdaje vynaloženy.

4. Závěrečný účet kapitoly 322 – Ministerstvo průmyslu a obchodu za rok 2020

4.1 Kontrola závěrečného účtu na soulad s právními předpisy

Při kontrole ZÚ 2020 bylo zjištěno, že MPO v průvodní zprávě a tabulkových přílohách stanovených vyhláškou č. 419/2001 Sb. nevedlo některé skutečnosti správně a v případě zálohových plateb nevedlo informace v souladu s touto vyhláškou. Nesprávnosti v ZÚ 2020 se vyskytovaly zejména v části týkající se zhodnocení rozpočtu výdajů OSS podřízených MPO, tj. v kapitole 2.2 závěrečného účtu. V ostatních částech ZÚ 2020 neměly identifikované nesprávnosti dopad na vypovídací schopnost ZÚ 2020.

4.2 Souhrnné údaje o hospodaření kapitoly státního rozpočtu 322 – Ministerstvo průmyslu a obchodu

4.2.1 Souhrnné údaje o hospodaření a jejich vývoj v čase

Obsahem závěrečného účtu kapitoly státního rozpočtu mají být dle vyhlášky č. 419/2001 Sb. údaje o výsledcích rozpočtového hospodaření. Vyhláška, jejímž tvůrcem je MF, ale nestanovuje v této oblasti konkrétní povinnost zveřejňovat o výsledcích tohoto hospodaření i údaje charakteru nákladů a výnosů, z jejichž rozdílu je možné určit výsledek tohoto hospodaření ve finančním účetnictví, tj. na akruální bázi. Základní ekonomické charakteristiky související s hospodařením MPO jsou pro informaci uvedeny v příloze č. 1 tohoto kontrolního závěru.

4.2.2 Rozdíl mezi hospodářským výsledkem a saldem hospodaření u MPO

Porovnáním výsledku rozpočtového hospodaření MPO za rok 2020 na bázi peněžních toků a na akruální bázi byl zjištěn rozdíl ve výši 7,24 mld. Kč. Výsledné saldo peněžních toků dle finančního výkazu byl deficit ve výši 34 mld. Kč a hospodářský výsledek běžného účetního období dle účetního výkazu zisku a ztráty byla ztráta ve výši –41,21 mld. Kč.

Rozdíl mezi saldem peněžních toků dle finančního výkazu a hospodářským výsledkem běžného účetního období dle výkazu zisku a ztráty vznikl např. tím, že MPO vykázalo v roce 2020 náklady z titulu 4. splátky dotace dle zákona č. 165/2012 Sb. ve výši 5,79 mld. Kč, přičemž tuto dotaci MPO vyplatilo (a realizovalo tak výdaj) až v roce 2021. Dále MPO v roce 2020 odepsalo do nákladů pohledávky za Národním fondem z operačního programu *Podnikání a inovace* ve výši **3,61 mld. Kč**, a to na základě informace od MF ve věci vyřazení souhrnných žádostí z účetnictví MF v souvislosti s uzavřením programového období 2007–2013. **Odpisy pohledávek za Národním fondem na prostředky Evropské unie představují riziko zatížení státního rozpočtu v podobě neplánovaného zvýšení schodku státního rozpočtu.** Tato skutečnost dokresluje důvody vzniku vážných rozdílů mezi výsledkem hospodaření dle účetních údajů a saldem hospodaření dle rozpočtových výkazů a není dávana k tíži těmto účetním jednotkám jako pochybení. **Další hlavní důvody rozdílů** mezi saldem peněžních toků a hospodářským výsledkem běžného účetního období jsou uvedeny **v příloze č. 2 tohoto kontrolního závěru.**

4.2.3 Podmíněné závazky MPO jako nároky na budoucí rozpočty

Dle ÚZ vykazuje MPO k rozvahovému dni podmíněné závazky ve výši 42,6 mld. Kč, které jsou tvořeny z 79,2 % dlouhodobými podmíněnými závazky z transferů z titulu již vydaných

rozhodnutí o poskytnutí dotace, z 12,9 % dlouhodobými podmíněnými závazky ze smluv o pořízení dlouhodobého majetku, z 3,9 % dlouhodobými podmíněnými závazky z jiných smluv a z 3,9 % krátkodobými podmíněnými závazky z transferů. Všechny tyto podmíněné závazky **představují potenciální nároky na rozpočty dalších období⁵², ve kterých budou realizovány s tím související peněžní toky.**

5. Vnitřní kontrolní systém

Jedním z hlavních cílů finanční kontroly je zajistit správnost finančních a majetkových operací (tj. aby mj. probíhaly v souladu s právními předpisy), průkaznost jejich účetního zpracování a spolehlivost informací o nich na výstupu.

VKS v oblasti zajištění spolehlivosti informací na výstupu byl účinný pouze v omezeném rozsahu. V rámci VKS totiž nebyly identifikovány nesprávnosti v ÚZ s datem sestavení 1. března 2021 v celkové výši 1,9 mld. Kč (viz část IV.2. tohoto kontrolního závěru) a nesprávnosti v ZÚ 2020, a to zejména v části týkající se zhodnocení rozpočtu výdajů OSS podřízených MPO (viz část IV.4. tohoto kontrolního závěru).

VKS v oblasti průkaznosti účetnictví vykazoval nedostatky tak, jak je uvedeno v bodě 5.1 této části kontrolního závěru **a byl účinný jen v omezeném rozsahu.**

VKS v oblasti finančních operací konkrétně při **provádění řídicí kontroly po vzniku závazku u finančních operací, které MPO zatřídí na rozpočtový paragraf 2161 – Činnost ústředního orgánu státní správy v odvětví energetiky, průmyslu, stavebnictví, obchodu a služeb,** probíhal v rozporu se zákonem č. 320/2001 Sb., když finanční operace MPO schvalovali z pozice hlavního účetního zaměstnanci jiného orgánu veřejné správy a nikoliv vlastní zaměstnanci MPO. Dále byly zejména zjištěny případy finančních operací MPO, které byly schváleny z pozice hlavního účetního sice zaměstnancem MPO, který však k tomuto úkonu nebyl vůbec pověřen. Jedná se o **systémový nedostatek** v provádění této kontroly. V provádění řídicí kontroly před vznikem nároku, po vzniku nároku a před vznikem závazku nebyly zjištěny žádné nedostatky.

VKS v oblasti majetkových operací vykazoval některé individuální nedostatky tak, jak je uvedeno v bodě 5.3 této části kontrolního závěru.

5.1 Inventarizace

MPO v případech, které jsou uvedeny dále, nezjistilo skutečný stav majetku a závazků a ani následně neověřilo, zda tento stav odpovídá stavu v účetnictví. MPO např.:

- **nezjistilo, že na účtu 344 – Pohledávky za osobami mimo vybrané vládní instituce vykazuje:**
 - **pohledávku** za Národním fondem ve výši 690 mil. Kč, **kteřá vznikla až v roce 2021,**
 - **pohledávky** za Národním fondem ve výši 58,6 mil. Kč z operačního programu *Průmysl a podnikání*, **u kterých již nebyl předpoklad jejich úhrady,** neboť ani MF již nevykazovalo z tohoto titulu související závazek vůči MPO⁵³ a
 - **pohledávky** ve výši 28 mil. Kč, **kteřé Národní fond zamítl nebo vyloučil.**

⁵² U podmíněných závazků lze očekávat, resp. nelze vyloučit, potenciálně významný dopad na budoucí výdaje státního rozpočtu, což vyplývá ze zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti. Přesto nejsou vyhláškou č. 419/2001 Sb. tyto skutečnosti stanoveny jako povinné informace v průvodní zprávě závěrečného účtu.

⁵³ Jak vyplývá z korespondence mezi MPO a MF z let 2019 a 2021.

Uvedené skutečnosti souvisely s tím, že **MPO neprovádělo s Národním fondem vzájemné odsouhlasení pohledávek** (uplatněných nároků na prostředky z rozpočtu EU, které mají být převedeny do státního rozpočtu) vykazovaných na účtu 344 – *Pohledávky za osobami mimo vybrané vládní instituce*, a to i přesto, že se v případě MPO jednalo o významnou položku ÚZ;

- **nezjistilo skutečný stav:**

- **podmíněných závazků z vydaných rozhodnutí ve výši téměř 15 mil. Kč**, které mělo MPO k 31. prosinci 2020 vykázat na účtu 916 – *Ostatní krátkodobé podmíněné závazky z transferů*,
- **krátkodobých podmíněných závazků z uzavřených smluv ve výši 30 mil. Kč**, které mělo MPO k 31. prosinci 2020 vykázat na účtu 973 – *Krátkodobé podmíněné závazky z jiných smluv*.

MPO dále u účtů 389 – *Dohadné účty pasivní s vykázaným konečným zůstatkem ve výši 7 mld. Kč*, 905 – *Vyřazené pohledávky s vykázaným konečným zůstatkem ve výši 18,5 tis. Kč* a 916 – *Ostatní krátkodobé podmíněné závazky z transferů s vykázaným konečným zůstatkem 1,6 mld. Kč* nezpracovalo inventurní soupisy, jejich přílohy ani inventarizační evidence tak, aby bylo možné jednoznačně určit všechny jednotlivé položky, ze kterých se celkový vykázaný konečný zůstatek těchto účtů skládal. MPO tedy nevyhotovilo průkazné inventurní soupisy dle zákona č. 563/1991 Sb.

Inventarizace majetku a závazků v roce 2020 tak nebyla u MPO v celém rozsahu majetku a závazků provedena v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., a v důsledku této skutečnosti nevedlo MPO v roce 2020 průkazné účetnictví dle ustanovení § 8 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb.

5.2 Řídící kontrola po vzniku závazku

Kontrolou bylo **prověřeno provádění předběžné řídicí kontroly při správě veřejných výdajů po vzniku závazku** ve smyslu ustanovení § 14 vyhlášky č. 416/2004 Sb., a to v **rozsahu 170 finančních operací**. Bylo zjištěno, že:

- **MPO u výdajů, které v rozpočtové skladbě zatřídilo na paragraf 2161 – Činnost ústředního orgánu státní správy v odvětví energetiky, průmyslu, stavebnictví, obchodu a služeb neprovádělo předběžnou řídicí kontrolu po vzniku závazku z pozice hlavního účetního svými pověřenými zaměstnanci, nýbrž zaměstnanci PO Správa služeb MPO.** K 1. lednu 2020 došlo k převodu části agendy finanční účtárny MPO na podřízenou PO Správa služeb MPO. Tímto převodem ale nemůže současně dojít k převodu funkce hlavní účetní. Takový postup je v rozporu s platnými právními předpisy, neboť jej neumožňuje zákon č. 320/2001 Sb. Předběžnou řídicí kontrolu mohou dle tohoto zákona vykonávat výlučně zaměstnanci orgánu veřejné správy, jehož finanční operace se takto schvalují. Zaměstnanec podřízené PO nemůže být k takové kontrole pověřen. Podpisový vzor pro pozici hlavní účetní jako zaměstnanec PO byl přesto zpracován. Nebyl ale schválen ministrem, takže k pověření výkonu této kontroly nedošlo, přesto byla v praxi průběžně realizována, a schvalovala tak výdaje na vlastní činnost MPO v roce 2020.
- **V jednom případě schválil z pozice příkazce operace a současně z pozice hlavního účetního veřejný výdaj MPO zaměstnanec PO Správa služeb MPO, který k takové kontrole nebyl pověřen, a navíc došlo ke sloučení funkce příkazce operace a hlavního účetního, což je v rozporu se zákonem č. 320/2001 Sb.**

- **V devíti případech schválil z pozice hlavního účetního veřejné výdaje zaměstnanec MPO, přestože k výkonu této funkce nebyl pověřen.**

5.3 Kontrola vybraných majetkových operací na soulad s právními předpisy

VKS MPO v níže uvedených případech nezabránil nedodržování některých povinností při hospodaření s majetkem státu.

5.3.1 Nicotnost dohod o splátkách dluhu

NKÚ zjistil, že pravomocným rozsudkem Vrchního soudu v Praze byla dvěma fyzickým osobám uložena povinnost společně a nerozdílně zaplatit na náhradě škody poškozenému MPO částku 39,3 mil. Kč. Jednalo se o dluh z titulu náhrady škody vzniklé trestnou činností. MPO přistoupilo na návrhy dlužníků a akceptovalo uzavření dohod o splátkách, na jejichž základě by dlužníci spláceli MPO svůj dluh po dobu 272 let, resp. 1 090 let. Postup ministerstva při uplatňování a vymáhání práv státu byl v těchto případech v rozporu s ustanovením § 14 odst. 5 zákona č. 219/2000 Sb., neboť nelze vyloučit, že při současném přístupu MPO k vymáhání a uplatňování uvedených pohledávek dojde k jejich promlčení nebo zániku. **Dohody o splátkách navíc v rozporu s ustanovením § 31 odst. 2 zákona č. 219/2000 Sb. neobsahovaly všechny povinné náležitosti, neboť v dohodách o splátkách nebylo dohodnuto, že dlužník bude ve splátkách plnit též úroky z prodlení a že stát je v případě prokazatelného zlepšení majetkových poměrů dlužníka oprávněn od ujednání o dalších splátkách odstoupit.**

V důsledku chybějících zákonem stanovených ujednání se k takovému právnímu jednání, v souladu s ustanovením § 58a odst. 3 zákona č. 219/2000 Sb., nepřihlíží. **Absence povinných ujednání způsobila nicotnost předmětného právního jednání tzn. dohod o splátkách.**

5.3.2 Nepřevedení likvidačního zůstatku státního podniku do státního rozpočtu v zákonem stanovené lhůtě

MPO přijalo v lednu 2020 na svůj příjmový bankovní účet likvidační zůstatky v celkové výši přes 171 mil. Kč v souvislosti s likvidací státního podniku v působnosti MPO. Dle ustanovení § 15 odst. 1 písm. j) zákona č. 77/1997 Sb. zakladatel, v tomto případě MPO, přebírá likvidační zůstatek v případě zrušení státního podniku likvidací a tento zůstatek je zakladatel povinen bez zbytečného odkladu převést do státních finančních aktiv. Závěrečnou zprávu o ukončení likvidace vydal likvidátor v únoru 2020 a výmaz státního podniku z obchodního rejstříku byl realizován v dubnu 2020. **MPO likvidační zůstatky v celkové výši přes 171 mil. Kč převedlo do státních finančních aktiv až na základě upozornění NKÚ v prosinci 2020.** MPO tak porušilo povinnost stanovenou v ustanovení § 15 odst. 1 písm. j) zákona č. 77/1997 Sb.

6. Vyhodnocení opatření přijatých k nápravě nedostatků z KA č. 16/25

Vláda ČR stanovila usnesením ze dne 19. června 2018 č. 388, *ke kontrolnímu závěru Nejvyššího kontrolního úřadu z KA č. 16/25*, pro MPO 12 opatření přijatých k nápravě nedostatků. **MPO z celkem 12 opatření přijatých k nápravě nedostatků realizovalo úplně a správně 10 opatření a 2 opatření realizovalo částečně.** V roce 2020 přetrvávaly nedostatky ve vykazování peněžních prostředků uložených na bankovních účtech ve finanční instituci (viz část IV.1 tohoto kontrolního závěru) a v údajích v ZÚ 2020 (viz část IV.4 tohoto kontrolního závěru).

7. Využívání účetních informací

V kontrole bylo zjišťováno, zda a jak MPO využívá účetní informace. Na MPO je primární rozpočtový pohled, a to s ohledem na specifický charakter kapitoly, kdy převážná většina

finančních prostředků je určena na transfery. **MPO využívá účetní informace OSS a PO v rozpočtové kapitole MPO zejména za účelem zpracování souhrnných účetních výkazů za tuto kapitolu státního rozpočtu.**

8. Vliv covidu-19 na účetnictví a výkaznictví MPO

Účetnictví a výkaznictví MPO bylo v roce 2020 významně ovlivněno skutečnými souvisejícími s covidem-19. MPO realizovalo zejména řadu programů za účelem podpory oblastí hospodářství, na které měla dopad vládní protiepidemická opatření. MPO v účetním období 2020 zaúčtovalo (bez počátečních stavů a závěrkových operací) přes dva miliony účetních obrátů. Oproti tomu v předchozím účetním období 2019 to bylo necelých 120 tisíc účetních obrátů. Celkové výdaje za všechny covidové programy realizované MPO k 31. prosinci 2020 byly vyčísleny ve výši přes 13 mld. Kč, což představuje přibližně 22,4 % celkových výdajů MPO vykázaných k 31. prosinci 2020.

Seznam zkratk

CSÚIS	<i>Centrální systém účetních informací státu</i>
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČÚS	české účetní standardy pro některé vybrané účetní jednotky
EU	Evropská unie
finanční nástroje, FN	peněžní prostředky vložené do záručních fondů, úvěrových fondů, IPO fondu a fondu fondů, které jsou tvořeny soustavou bankovních účtů
IISSP	<i>Integrovaný informační systém Státní pokladny</i>
KA	kontrolní akce Nejvyššího kontrolního úřadu
MF	Ministerstvo financí
Monitoring	zprávy o hospodaření s prostředky finančních nástrojů
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
OOP	osobní ochranné pomůcky
OP PIK	operační program <i>Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost</i>
OSS	organizační složka/složky státu
PO	příspěvková/příspěvkové organizace
ÚZ	účetní závěrka MPO sestavená k 31. prosinci 2020 s datem sestavení 13. května 2021
výkaz FIN 1-12 OSS	výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu správců kapitol a organizačních složek státu MPO za rok 2020
VKS	vnitřní kontrolní systém
ZÚ 2020	závěrečný účet kapitoly 322 – <i>Ministerstvo průmyslu a obchodu</i> za rok 2020

Souhrn ekonomických ukazatelů

Příloha obsahuje výsledky rozpočtového hospodaření za rok 2020 vykázané v rámci kapitoly 322 MPO na peněžní a aktuální bázi. Informace níže uvedené vychází z finančních výkazů a účetních závěrek za roky 2016–2020.

A. OSS rozpočtové kapitoly 322 MPO

Tabulka č. 1: OSS v rámci kapitoly 322

IČO	Účetní jednotka
00020869	Česká obchodní inspekce
70844844	Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva
47609109	Ministerstvo průmyslu a obchodu
00002542	Puncovní úřad
66000769	Správa úložišť radioaktivních odpadů
61387584	Státní energetická inspekce
48135267	Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví

Zdroj: informační portál MONITOR.

Oddíl I. Příjmy v rozpočtové kapitole 322 v letech 2016–2020

Tabulka č. 2: Příjmy rozpočtové kapitoly 322 (v Kč)

Rozpočet	2016	2017	2018	2019	2020
Schválený rozpočet	13 290 883 431,00	5 637 529 192,00	3 327 246 900,00	6 397 656 448,00	15 635 602 519,00
Rozpočet po změnách	13 290 883 431,00	5 638 842 949,00	5 827 246 900,00	13 624 951 448,00	24 837 969 914,00
Skutečnost	11 220 720 400,72	8 251 911 947,16	7 631 491 652,58	20 553 597 117,74	25 783 422 417,90

Zdroj: informační portál MONITOR.

Příjmy (skutečnost) rozpočtové kapitoly 322 vykazují ve sledovaném období spíše rostoucí tendenci, přičemž v roce 2019 a 2020 překročily hranici 20 mld. Kč. V celém sledovaném období tvoří příjmy MPO (skutečnost) většinu příjmů všech OSS rozpočtové kapitoly 322 (skutečnost). Procentně představují příjmy MPO 99,38 % skutečných příjmů kapitoly 322 v roce 2020.

Rozpočtované příjmy kapitoly 322 byly v průběhu roku 2020 měněny. Skutečné příjmy byly o 64,9 % vyšší než schválený rozpočet, v absolutním vyjádření byl schválený rozpočet příjmů překročen o 10,14 mld. Kč. Rozhodující část příjmů (85,81 %) v roce 2020 představovaly investiční a neinvestiční transfery z Národního fondu na společné programy státního rozpočtu ČR a rozpočtu Evropské unie.

Tabulka č. 3: Příjmy MPO (v Kč)

Rozpočet	2016	2017	2018	2019	2020
Schválený rozpočet	13 073 283 431,00	5 413 529 192,00	3 103 246 900,00	6 266 356 448,00	15 501 329 642,00
Rozpočet po změnách	13 073 283 431,00	5 414 842 949,00	5 603 246 900,00	13 492 389 867,00	24 710 697 037,00
Skutečnost	10 916 364 571,98	7 967 400 074,64	7 398 559 561,12	20 337 846 937,99	25 623 005 721,47

Zdroj: informační portál MONITOR.

Vývoj skutečných příjmů MPO ve sledovaném období v podstatě kopíruje vývoj příjmů celé kapitoly. Nejnížší byly příjmy v roce 2018 v hodnotě 7,4 mld. Kč, nejvyšší v roce 2020

v hodnotě 25,62 mld. Kč. Schválený rozpočet a rozpočet po změnách se ve sledovaném období rovná pouze v roce 2016, v ostatních letech došlo v průběhu roku k úpravě rozpočtovaných příjmů, přičemž počínaje rokem 2018 jsou tyto úpravy v řádu desítek procent.

Z hlediska celkového plnění příjmů k rozpočtu po změnách v roce 2020 vykazovaly nejlepší plnění přijaté transfery a nedaňové příjmy. Přijaté transfery obsahovaly významnou část přijatých investičních a neinvestičních transferů z Národního fondu na společné programy státního rozpočtu ČR a rozpočtu Evropské unie a tvořily 91,33 % celkových příjmů. Dalším významným příjmem (7,51 %) byly příjmy z podílů na zisku a dividend.

Tabulka č. 4: Příjmy OSS rozpočtové kapitoly 322 (bez MPO; v Kč)

Rozpočet	2016	2017	2018	2019	2020
Schválený rozpočet	217 600 000,00	224 000 000,00	224 000 000,00	131 300 000,00	134 272 877,00
Rozpočet po změnách	217 600 000,00	224 000 000,00	224 000 000,00	132 561 581,00	127 272 877,00
Skutečnost	304 355 828,74	284 511 872,52	232 932 091,46	215 750 179,75	160 416 696,43

Zdroj: informační portál MONITOR.

Ve sledovaném období došlo u ostatních OSS (mimo MPO) pouze v letech 2019 a 2020 k úpravám schváleného rozpočtu příjmů, a to v řádu jednotek procent. V celém sledovaném období vykazují skutečné příjmy klesající tendenci, přičemž mezi roky 2016 a 2020 došlo k jejich poklesu o 143,94 mil. Kč, tj. 47,29 %.

Nejvyšších skutečných příjmů v roce 2020 dosáhla OSS ČÚZZS (62,52 mil. Kč) a OSS ČOI (61,65 mil. Kč). Nejnižších příjmů v kapitole dosáhla OSS SÚRAO, která v roce 2020 nevykázala žádné příjmy.

Oddíl II. Výdaje v rozpočtové kapitole 322 v letech 2016–2020

Tabulka č. 5: Výdaje rozpočtové kapitoly 322 (v Kč)

Rozpočet	2016	2017	2018	2019	2020
Schválený rozpočet	40 240 865 364,00	38 348 684 259,00	37 581 728 636,00	39 596 672 278,00	49 104 100 259,00
Rozpočet po změnách	40 319 032 093,00	38 775 129 207,00	39 847 087 679,00	46 958 097 844,00	78 043 284 386,00
Konečný rozpočet	47 995 698 329,86	53 736 124 812,19	53 019 075 227,57	53 858 581 077,68	81 952 320 957,07
Skutečnost	27 735 040 663,39	40 668 626 010,17	45 387 949 250,63	47 649 101 069,25	60 904 644 446,39

Zdroj: informační portál MONITOR.

Výdaje rozpočtové kapitoly 322 (skutečnost) vykazují ve sledovaném období jasně rostoucí tendenci. Mezi rokem 2020 a 2016 došlo k nárůstu skutečných výdajů o 33,17 mld. Kč, tj. o 119,59 %. Stejně jako u příjmů tvoří v celém sledovaném období výdaje MPO (skutečnost) většinu výdajů všech OSS rozpočtové kapitoly 322 (skutečnost). Procentně představují výdaje MPO 97,84 % skutečných výdajů kapitoly 322 v roce 2020.

Převážnou většinu (84,38 %) skutečných výdajů kapitoly 322 v roce 2020 představovaly běžné výdaje v částce 51,39 mld. Kč, přičemž nejvíce z nich bylo vynaloženo v rámci rozpočtové položky 5213 – *Neinvestiční transfery nefinančním podnikatelským subjektům-právníckým osobám*, a to 37,84 mld. Kč. Kapitálové výdaje činily 9,52 mld. Kč a z nich nejvýznamnější byla rozpočtová položka 6313 – *Investiční transfery nefinančním podnikatelským subjektům-právníckým osobám* s hodnotou 8,56 mld. Kč.

Tabulka č. 6: Výdaje MPO (v Kč)

Rozpočet	2016	2017	2018	2019	2020
Schválený rozpočet	39 536 611 978,00	37 055 398 895,00	35 959 033 163,00	38 033 890 214,00	47 725 646 394,00
Rozpočet po změnách	39 586 291 901,00	37 428 335 330,00	38 173 560 556,00	45 170 661 185,51	76 593 656 103,00
Konečný rozpočet	47 219 206 601,10	52 297 857 644,38	51 287 023 511,08	51 887 117 144,02	80 139 185 298,34
Skutečnost	27 048 707 684,17	39 395 050 924,00	44 093 685 396,14	46 306 957 140,93	59 589 141 370,27

Zdroj: informační portál MONITOR.

Vývoj skutečných výdajů MPO ve sledovaném období v podstatě kopíruje vývoj výdajů celé kapitoly. Při porovnání skutečných výdajů s rozpočtem po změnách lze vidět kolísavou tendenci. V roce 2016 byly skutečné výdaje o 12,54 mld. Kč nižší než rozpočet po změnách, v roce 2020 dokonce o 17 mld. Kč. V roce 2018 naopak skutečnost převýšila rozpočet po změnách o 5,92 mld. Kč.

Schválený rozpočet a rozpočet po změnách vykazují rozdíly zejména v roce 2020, kdy se při plánování rozpočtu na rok 2020 nepočítalo s výdaji spojenými s pandemií koronaviru. V souvislosti s covidovými programy vynaložilo MPO v roce 2020 částku přesahující 13,36 mld. Kč, což představuje 22,43 % celkových výdajů MPO. Z hlediska rozpočtové skladby je rozložení výdajů MPO obdobné rozložení výdajů celé kapitoly 322, tudíž nejvíce (77,87% celkových výdajů MPO) bylo vynaloženo na investiční a neinvestiční transfery nefinančním podnikatelským subjektům-právnickým osobám, a to i kvůli výdajům vynaloženým v rámci covidových programů MPO.

Tabulka č. 7: Výdaje OSS rozpočtové kapitoly 322 (bez MPO; v Kč)

Rozpočet	2016	2017	2018	2019	2020
Schválený rozpočet	704 253 386,00	1 293 285 364,00	1 622 695 473,00	1 562 782 064,00	1 378 453 865,00
Rozpočet po změnách	732 740 192,00	1 346 793 877,00	1 673 527 123,00	1 787 436 658,49	1 449 628 283,00
Konečný rozpočet	776 491 728,76	1 438 267 167,81	1 732 051 716,49	1 971 463 933,66	1 813 135 658,73
Skutečnost	686 332 979,22	1 273 575 086,17	1 294 263 854,49	1 342 143 928,32	1 315 503 076,12

Zdroj: informační portál MONITOR.

Ve sledovaném období byly skutečné výdaje u OSS (bez MPO) vždy nižší než rozpočet po změnách. V celém sledovaném období vykazují skutečné výdaje rostoucí tendenci, přičemž mezi roky 2016 a 2020 došlo k jejich nárůstu o 629,17 mil. Kč, tj. 91,67 %.

Nejvyšších skutečných výdajů v roce 2020 dosáhla OSS SÚRAO (491,08 mil. Kč) a OSS ČOI (388,81 mil. Kč). Nejnižších výdajů v kapitole dosáhla OSS ČÚZZS (55,7 mil. Kč).

Oddíl III. Porovnání příjmů a výnosů v rozpočtové kapitole 322 v letech 2016–2020

Tabulka č. 8: Porovnání příjmů a výnosů za všechny OSS v rozpočtové kapitole 322 vč. MPO (v Kč)

Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020
Příjmy (skutečnost)	11 220 720 400,72	8 251 911 947,16	7 631 491 652,58	20 553 597 117,74	25 783 422 417,90
Výnosy celkem	2 845 058 042,39	6 026 450 968,70	11 960 436 882,45	10 798 529 116,99	15 109 454 298,73

Zdroj: informační portál MONITOR.

Příjmy a výnosy kapitoly 322 se ve sledovaném období vyvíjely velice rozdílně. V roce 2016 převyšovaly příjmy nad výnosy o 8,38 mld. Kč, v roce 2020 dokonce o 10,67 mld. Kč. Rok 2018 byl jediným rokem, kdy výnosy převyšovaly na příjmy, a to o 4,33 mld. Kč.

Největší podíl výnosů (82,44 %) tvořily v roce 2020 výnosy z transferů, a to zejména zůstatek účtu 675 – *Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z předfinancování transferů*, který zaujímal částku ve výši 11 114 285 022,05 Kč, tj. 73,56 % celkových výnosů. Další významný výnos byl vykázán na účtu 665 – *Výnosy z dlouhodobého finančního majetku*, a to ve výši 2 000 000 000 Kč, tj. 13,24 % celkových výnosů.

Tabulka č. 9: Porovnání příjmů a výnosů za MPO (v Kč)

Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020
Příjmy (skutečnost)	10 916 364 571,98	7 967 400 074,64	7 398 559 561,12	20 337 846 937,99	25 623 005 721,47
Výnosy celkem	2 268 039 135,48	5 700 693 866,57	11 690 926 461,16	10 544 492 313,32	14 908 846 917,27

Zdroj: informační portál MONITOR.

Vývoj příjmů a výnosů MPO byl ve sledovaném období podobný vývoji příjmů a výnosů celé kapitoly 322.

Tabulka č. 10: Porovnání příjmů a výnosů OSS v rozpočtové kapitole 322 (bez MPO; v Kč)

Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020
Příjmy (skutečnost)	304 355 828,74	284 511 872,52	232 932 091,46	215 750 179,75	160 416 696,43
Výnosy celkem	577 018 906,91	325 757 102,13	269 510 421,29	254 036 803,67	200 607 381,46

Zdroj: informační portál MONITOR.

Příjmy a výnosy se ve sledovaném období u ostatních OSS (bez MPO) vyvíjely obdobně až na rok 2016, kdy výnosy převýšily příjmy o 272,66 mil. Kč. Výnosy z činnosti v roce 2020 činily 199 336 208,57 Kč, tj. 99,37% celkových výnosů. Nejvýznamnějšími výnosovými účty byly 642 – *Jiné pokuty a penále* (75 135 834,63 Kč) a 605 – *Výnosy ze správních poplatků* (57 939 549,72 Kč).

Oddíl IV. Porovnání výdajů a nákladů v rozpočtové kapitole 322 v letech 2016–2020

Tabulka č. 11: Porovnání výdajů a nákladů za všechny OSS v rozp. kap. 322 vč. MPO (v Kč)

Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020
Výdaje (skutečnost)	27 735 040 663,39	40 668 626 010,17	45 387 949 250,63	47 649 101 069,25	60 904 644 446,39
Náklady celkem	29 203 509 912,06	36 091 960 657,24	44 794 021 467,12	44 665 215 058,51	57 352 567 323,17

Zdroj: informační portál MONITOR.

Vývoj výdajů kapitoly 322 ve sledovaném období téměř kopíroval vývoj nákladů s tím, že pouze v roce 2016 náklady převyšovaly nad výdaji, v ostatních sledovaných letech výdaje převyšovaly nad náklady o jednotky miliard.

Největší podíl nákladů (88,26 %) tvořily v roce 2020 náklady na transfery, a to zejména zůstatek účtu 571 – *Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery*, který zaujímal částku ve výši 39 330 314 199,35 Kč, tj. 68,58 % celkových nákladů. Zbylou část nákladů na transfery tvořil zůstatek účtu 575 – *Náklady vybraných ústředních vládních institucí na předfinancování transferů* ve výši 11 286 322 409,79 Kč, tj. 19,68 % celkových nákladů.

Většina výdajů byla zatříděna do oddílu rozpočtové skladby 21 – *Průmysl, stavebnictví, obchod a služby*. Nejvíce výdajů proběhlo v rámci paragrafu 2115 – *Úspora energie a obnovitelné zdroje* a paragrafu 2124 – *Opatření ke zvýšení konkurenceschopnosti průmyslových odvětví*.

Tabulka č. 12: Porovnání výdajů a nákladů za MPO (v Kč)

Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020
Výdaje (skutečnost)	27 048 707 684,17	39 395 050 924,00	44 093 685 396,14	46 306 957 140,93	59 589 141 370,27
Náklady celkem	28 243 813 722,29	34 977 394 234,84	43 635 480 807,35	43 527 996 297,06	56 115 965 822,76

Zdroj: informační portál MONITOR.

Vývoj výdajů a nákladů MPO byl ve sledovaném období podobný vývoji výdajů a nákladů celé kapitoly 322.

Tabulka č. 13: Porovnání výdajů a nákladů OSS v rozpočt. kapitole 322 (bez MPO; v Kč)

Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020
Výdaje (skutečnost)	686 332 979,22	1 273 575 086,17	1 294 263 854,49	1 342 143 928,32	1 315 503 076,12
Náklady celkem	959 696 189,77	1 114 566 422,40	1 158 540 659,77	1 137 218 761,45	1 236 601 500,41

Zdroj: informační portál MONITOR.

Výdaje a náklady se ve sledovaném období u ostatních OSS (bez MPO) vyvíjely obdobně až na rok 2016, kdy náklady převýšily nad výdaji o 273,36 mil. Kč. Náklady z činnosti v roce 2020 činily 1 127 461 525,79 Kč, tj. 91,17 % celkových nákladů. Nejvýznamnějšími nákladovými účty byly 521 – *Mzdové náklady* (417 490 820 Kč) a 518 – *Ostatní služby* (351 292 852,59 Kč).

Oddíl V. Tempa růstu příjmů a výnosů / výdajů a nákladů v rozpočtové kapitole 322

Tabulka č. 14: Příjmy a výdaje OSS v rozpočtové kapitole 322 vč. MPO (v Kč)

Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020
Příjmy celkem	11 220 720 400,72	8 251 911 947,16	7 631 491 652,58	20 553 597 117,74	25 783 422 417,90
Výdaje celkem	27 735 040 663,39	40 668 626 010,17	45 387 949 250,63	47 649 101 069,25	60 904 644 446,39

Zdroj: informační portál MONITOR.

Tabulka č. 15: Tempo růstu příjmů a výdajů OSS v rozpočtové kapitole 322 vč. MPO

Tempo růstu (absolutní změna)	2017–2016	2018–2017	2019–2018	2020–2019
Příjmy (v Kč)	-2 968 808 453,56	-620 420 294,58	12 922 105 465,16	5 229 825 300,16
Výdaje (v Kč)	12 933 585 346,78	4 719 323 240,46	2 261 151 818,62	13 255 543 377,14
Tempo růstu v % (relativní změna) (((x+1)-x)/x)*100	2017/2016	2018/2017	2019/2018	2020/2019
Příjmy	-26,46 %	-7,52 %	169,33 %	25,44 %
Výdaje	46,63 %	11,60 %	4,98 %	27,82 %

Zdroj: výpočet vypracoval NKÚ.

K největší relativní změně příjmů ve sledovaném období došlo v kapitole 322 mezi rokem 2018 a 2019, a to k nárůstu o 169,33 %. K největší relativní změně výdajů ve sledovaném období došlo v kapitole 322 mezi rokem 2016 a 2017, a to k nárůstu o 46,63 %.

Tabulka č. 16: Příjmy a výdaje MPO (v Kč)

Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020
Příjmy celkem	10 916 364 571,98	7 967 400 074,64	7 398 559 561,12	20 337 846 937,99	25 623 005 721,47
Výdaje celkem	27 048 707 684,17	39 395 050 924,00	44 093 685 396,14	46 306 957 140,93	59 589 141 370,27

Zdroj: informační portál MONITOR.

Tabulka č. 17: Tempo růstu příjmů a výdajů MPO

Tempo růstu (absolutní změna)	2017–2016	2018–2017	2019–2018	2020–2019
Příjmy (v Kč)	-2 948 964 497,34	-568 840 513,52	12 939 287 376,87	5 285 158 783,48
Výdaje (v Kč)	12 346 343 239,83	4 698 634 472,14	2 213 271 744,79	13 282 184 229,34
Tempo růstu v % (relativní změna) (((x+1)-x)/x)*100	2017/2016	2018/2017	2019/2018	2020/2019
Příjmy	-27,01 %	-7,14 %	174,89 %	25,99 %
Výdaje	45,64 %	11,93 %	5,02 %	28,68 %

Zdroj: výpočet vypracoval NKÚ.

K největší relativní změně příjmů ve sledovaném období došlo u MPO mezi rokem 2018 a 2019, a to k nárůstu o 174,89 %. K největší relativní změně výdajů ve sledovaném období došlo u MPO mezi rokem 2016 a 2017, a to k nárůstu o 45,64 %.

Tabulka č. 18: Příjmy a výdaje OSS v rozpočtové kapitole 322 (bez MPO) (v Kč)

Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020
Příjmy celkem	304 355 828,74	284 511 872,52	232 932 091,46	215 750 179,75	160 416 696,43
Výdaje celkem	686 332 979,22	1 273 575 086,17	1 294 263 854,49	1 342 143 928,32	1 315 503 076,12

Zdroj: informační portál MONITOR.

Tabulka č. 19: Tempo růstu příjmů a výdajů OSS v rozpočtové kapitole 322 (bez MPO)

Tempo růstu (absolutní změna)	2017–2016	2018–2017	2019–2018	2020–2019
Příjmy (v Kč)	-19 843 956,22	-51 579 781,06	-17 181 911,71	-55 333 483,32
Výdaje (v Kč)	587 242 106,95	20 688 768,32	47 880 073,83	-26 640 852,20
Tempo růstu v % (relativní změna) (((x+1)-x)/x)*100	2017/2016	2018/2017	2019/2018	2020/2019
Příjmy	-6,52 %	-18,13 %	-7,38 %	-25,65 %
Výdaje	85,56 %	1,62 %	3,70 %	-1,98 %

Zdroj: výpočet vypracoval NKÚ.

K největší relativní změně příjmů ve sledovaném období došlo u OSS (bez MPO) mezi rokem 2019 a 2020, a to k poklesu o 25,65 %. K největší relativní změně výdajů ve sledovaném období došlo u OSS (bez MPO) mezi rokem 2016 a 2017, a to k nárůstu o 85,56 %.

Tabulka č. 20: Výnosy a náklady OSS v rozpočtové kapitole 322 vč. MPO (v Kč)

Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020
Výnosy celkem	2 845 058 042,39	6 026 450 968,70	11 960 436 882,45	10 798 529 116,99	15 109 454 298,73
Náklady celkem	29 203 509 912,06	36 091 960 657,24	44 794 021 467,12	44 665 215 058,51	57 352 567 323,17

Zdroj: informační portál MONITOR.

Tabulka č. 21: Tempo růstu výnosů a nákladů OSS v rozpočtové kapitole 322 vč. MPO

Tempo růstu (absolutní změna)	2017–2016	2018–2017	2019–2018	2020–2019
Výnosy celkem (v Kč)	3 181 392 926,31	5 933 985 913,75	-1 161 907 765,46	4 310 925 181,74
Náklady celkem (v Kč)	6 888 450 745,18	8 702 060 809,88	-128 806 408,61	12 687 352 264,66
Tempo růstu v % (relativní změna) (((x+1)-x)/x)*100	2017/2016	2018/2017	2019/2018	2020/2019
Výnosy celkem	111,82 %	98,47 %	-9,71 %	39,92 %
Náklady celkem	23,59 %	24,11 %	-0,29 %	28,41 %

Zdroj: výpočet vypracoval NKÚ.

K největší relativní změně výnosů ve sledovaném období došlo v kapitole 322 mezi rokem 2016 a 2017, a to k nárůstu o 111,82 %. K největší relativní změně nákladů ve sledovaném období došlo v kapitole 322 mezi rokem 2019 a 2020, a to k nárůstu o 28,41 %.

Tabulka č. 22: Výnosy a náklady MPO (v Kč)

Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020
Výnosy celkem	2 268 039 135,48	5 700 693 866,57	11 690 926 461,16	10 544 492 313,32	14 908 846 917,27
Náklady celkem	28 243 813 722,29	34 977 394 234,84	43 635 480 807,35	43 527 996 297,06	56 115 965 822,76

Zdroj: informační portál MONITOR.

Tabulka č. 23: Tempo růstu výnosů a nákladů MPO

Tempo růstu (absolutní změna)	2017–2016	2018–2017	2019–2018	2020–2019
Výnosy celkem (v Kč)	3 432 654 731,09	5 990 232 594,59	-1 146 434 147,84	4 364 354 603,95
Náklady celkem (v Kč)	6 733 580 512,55	8 658 086 572,51	-107 484 510,29	12 587 969 525,70
Tempo růstu v % (relativní změna) (((x+1)-x)/x)*100	2017/2016	2018/2017	2019/2018	2020/2019
Výnosy celkem	151,35 %	105,08 %	-9,81 %	41,39 %
Náklady celkem	23,84 %	24,75 %	-0,25 %	28,92 %

Zdroj: výpočet vypracoval NKÚ.

K největší relativní změně výnosů ve sledovaném období došlo u MPO mezi rokem 2016 a 2017, a to k nárůstu o 151,35 %. K největší relativní změně nákladů ve sledovaném období došlo u MPO mezi rokem 2019 a 2020, a to k nárůstu o 28,92 %.

Tabulka č. 24: Výnosy a náklady OSS v rozpočtové kapitole 322 (bez MPO; v Kč)

Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020
Výnosy celkem	577 018 906,91	325 757 102,13	269 510 421,29	254 036 803,67	200 607 381,46
Náklady celkem	959 696 189,77	1 114 566 422,40	1 158 540 659,77	1 137 218 761,45	1 236 601 500,41

Zdroj: informační portál MONITOR.

Tabulka č. 25: Tempo růstu výnosů a nákladů OSS v rozpočtové kapitole 322 (bez MPO)

Tempo růstu (absolutní změna)	2017–2016	2018–2017	2019–2018	2020–2019
Výnosy celkem (v Kč)	-251 261 804,78	-56 246 680,84	-15 473 617,62	-53 429 422,21
Náklady celkem (v Kč)	154 870 232,63	43 974 237,37	-21 321 898,32	99 382 738,96
Tempo růstu v % (relativní změna) (((x+1)-x)/x)*100	2017/2016	2018/2017	2019/2018	2020/2019
Výnosy celkem	-43,54%	-17,27%	-5,74%	-21,03%
Náklady celkem	16,14%	3,95%	-1,84%	8,74%

Zdroj: výpočet vypracoval NKÚ.

K největší relativní změně výnosů ve sledovaném období došlo u OSS (bez MPO) mezi rokem 2016 a 2017, a to k poklesu o 43,54 %. K největší relativní změně nákladů ve sledovaném období došlo u OSS (bez MPO) mezi rokem 2016 a 2017, a to k nárůstu o 16,14 %.

Oddíl VI. Náklady z činnosti, náklady na transfery a výnosy z transferů vykázané MPO

Tabulka č. 26: Průměrný přepočtený počet zaměstnanců

Organizace	2016	2017	2018	2019	2020
MPO	775	800	849	851	850
OSS vč. MPO	1 534	1 610	1 631	1 618	1 625
OSS bez MPO	759	810	782	767	775
PO	395	459	478	480	477
Celkem za kapitolu 322	1 929	2 069	2 109	2 098	2 102

Zdroj: IISSP – finanční výkaz ZAM 1-04 U Výkaz o zaměstnanosti regulované vládou.

Počet zaměstnanců ve sledovaném období vykazuje rostoucí tendenci. Z uvedených údajů vyplývá, že většina zaměstnanců kapitoly 322 nejsou zaměstnanci ústředního orgánu MPO.

V roce 2020 podíl zaměstnanců MPO dosahuje 40,44 % všech zaměstnanců kapitoly 322. Výrazný růst počtu zaměstnanců je patrný zejména u PO, u kterých mezi léty 2016–2020 došlo k nárůstu počtu zaměstnanců o 20,76 %. U ústředního orgánu MPO došlo ve sledovaném období k nárůstu o 9,68 %.

Tabulka č. 27: Náklady na 1 zaměstnance v rozpočtové kapitole 322

Org.	Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020
OSS vč. MPO	Náklady celkem (v Kč)	29 203 509 912,06	36 091 960 657,24	44 794 021 467,12	44 665 215 058,51	57 352 567 323,17
	Počet zaměstnanců	1 534	1 610	1 631	1 618	1 625
	Náklady na jednoho zaměstnance (v Kč)	19 037 490,16	22 417 366,87	27 464 145,60	27 608 784,24	35 293 887,58
MPO	Náklady celkem (v Kč)	28 243 813 722,29	34 977 394 234,84	43 635 480 807,35	43 527 996 297,06	56 115 965 822,76
	Počet zaměstnanců	775	800	849	851	850
	Náklady na jednoho zaměstnance (v Kč)	36 443 630,61	43 721 742,79	51 396 326,04	51 137 814,47	66 018 783,32
OSS bez MPO	Náklady celkem (v Kč)	959 696 189,77	1 114 566 422,40	1 158 540 659,77	1 137 218 761,45	1 236 601 500,41
	Počet zaměstnanců	759	810	782	767	775
	Náklady na jednoho zaměstnance (v Kč)	1 264 421,86	1 376 007,93	1 481 509,80	1 483 457,82	1 595 614,84

Zdroj: informační portál MONITOR, IISSP – finanční výkaz ZAM 1-04 U; výpočet vypracoval NKÚ.

Vývoj nákladů na jednoho zaměstnance kopíruje vývoj nákladů jako takových. Celkové náklady na jednoho zaměstnance MPO mezi lety 2016–2020 rostly z 36,44 mil. Kč až na 66,02 mil. Kč, tj. o 81,15 %, přičemž mezi největší náklady patřily náklady na transfery a jejich nárůst také nejvíce ovlivnil vývoj nákladů přepočtených na zaměstnance. Celkové náklady na jednoho zaměstnance ostatních OSS (bez MPO) mezi lety 2016–2020 rostly z 1,26 mil. Kč na 1,6 mil. Kč, tj. o 26,19 %, přičemž mezi největší náklady patřily náklady z činnosti a jejich nárůst také nejvíce ovlivnil vývoj nákladů přepočtených na zaměstnance.

Tabulka č. 28: Náklady z činnosti (položka A.I. výkazu zisku a ztráty) vykázané MPO a OSS v rozpočtové kapitole 322 (bez MPO; v Kč)

Organizace	2016	2017	2018	2019	2020
MPO	1 110 657 530,01	1 200 723 605,46	1 272 670 137,38	1 620 893 058,61	5 435 527 260,51
OSS bez MPO	846 900 209,58	1 000 560 909,35	1 054 125 797,68	1 021 599 819,70	1 127 461 525,79

Zdroj: informační portál MONITOR.

Náklady z činnosti MPO vykazují ve sledovaném období mírně rostoucí tendenci. Mezi roky 2019 a 2020 však došlo k významnému nárůstu o 3,81 mld. Kč, tj. o 235,34 %. Náklady z činnosti zbylých OSS ve sledovaném období rovněž mírně rostou, ale bez skokového nárůstu mezi roky 2019 a 2020.

Nejvyšší položku nákladů z činnosti MPO tvořil v roce 2020 zůstatek syntetického účtu 557 – *Náklady z vyřazených pohledávek* ve výši 3 608 041 934 Kč, tj. 66,38 % nákladů z činnosti. Další významné náklady z činnosti byly vykázány na účtu 521 – *Mzdové náklady* ve výši 625 453 332,38 Kč, tj. 11,51 % nákladů z činnosti a na účtu 518 – *Ostatní služby* ve výši 559 573 760,50 Kč, tj. 10,29 % nákladů z činnosti.

Tabulka č. 29: Náklady z činnosti přepočtené na jednoho zaměstnance vykázané MPO a OSS v rozpočtové kapitole 322 (bez MPO; v Kč)

Organizace	2016	2017	2018	2019	2020
MPO	1 433 106,49	1 500 904,51	1 499 022,54	1 904 692,20	6 397 522,76
OSS bez MPO	1 115 810,55	1 235 260,38	1 347 986,95	1 332 637,39	1 453 476,25

Zdroj: výpočet vypracoval NKÚ.

Vývoj nákladů z činnosti přepočtený na jednoho zaměstnance ve sledovaném období v podstatě kopíroval vývoj samotných nákladů z činnosti.

Tabulka č. 30: Náklady na transfery (položka A.III. výkazu zisku a ztráty) a jejich porovnání s celkovými náklady, které vykázalo MPO a OSS v rozpočtové kapitole 322 (bez MPO)

Org.	Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020
MPO	Náklady na transfery (v Kč)	27 130 552 493,34	33 765 811 042,77	42 237 954 178,91	41 858 821 745,41	50 510 589 942,62
	Náklady celkem (v Kč)	28 243 813 722,29	34 977 394 234,84	43 635 480 807,35	43 527 996 297,06	56 115 965 822,76
	Podíl transferových nákladů k celkovým nákladům v %	96,06 %	96,54 %	96,80 %	96,17 %	90,01 %
OSS (bez MPO)	Náklady na transfery (v Kč)	108 517 245,83	108 805 694,94	102 307 912,38	112 917 987,80	106 046 666,52
	Náklady celkem (v Kč)	959 696 189,77	1 114 566 422,40	1 158 540 659,77	1 137 218 761,45	1 236 601 500,41
	Podíl transferových nákladů k celkovým nákladům v %	11,31 %	9,76 %	8,83 %	9,93 %	8,58 %

Zdroj: informační portál MONITOR.

Ve sledovaném období vykazovalo drtivou většinu (více než 99 %) nákladů na transfery MPO. Vývoj nákladů na transfery MPO vykazoval rostoucí tendenci v rámci celého sledovaného období, avšak podíl transferových nákladů k celkovým nákladům klesal, tudíž podíl ostatních nákladů, zejména nákladů z činnosti, postupně rostl. Přesto však náklady na transfery představovaly za sledované období vždy více než 90 % všech nákladů.

U ostatních OSS (bez MPO) kolísal podíl transferových nákladů k celkovým nákladům kolem 10 % a na vývoj celkových nákladů měly výrazně menší vliv, než tomu bylo v případě MPO.

Tabulka č. 31: Náklady na transfery přepočtené na jednoho zaměstnance, které vykázalo MPO a OSS v rozpočtové kapitole 322 (bez MPO; v Kč)

Organizace	2016	2017	2018	2019	2020
MPO	35 007 164,51	42 207 263,80	49 750 240,49	49 176 825,09	59 450 101,74
OSS bez MPO	142 973,97	134 328,02	130 828,53	147 297,14	136 710,93

Zdroj: výpočet vypracoval NKÚ.

Vývoj nákladů na transfery přepočtené na jednoho zaměstnance ve sledovaném období v podstatě kopíroval vývoj samotných nákladů na transfery.

Tabulka č. 32: Výnosy z transferů (položka B.IV. výkazu zisku a ztráty) u MPO a OSS v rozpočtové kapitole 322 (bez MPO) (v Kč)

Organizace	2016	2017	2018	2019	2020
MPO	1 659 613 245,84	5 199 570 158,58	10 564 519 123,25	9 314 954 752,35	12 456 375 368,90
OSS bez MPO	183 824 678,01	0	0	84 250,00	0,00

Zdroj: informační portál MONITOR.

Ve sledovaném období vykazovalo výnosy z transferů kromě let 2016 a 2019 pouze MPO. Ve zmíněných letech však představovaly výnosy z transferů u ostatních OSS (bez MPO) pouze nepatrné částky, přičemž u MPO představují výnosy z transferů dlouhodobě nejvýznamnější skupinu výnosů v řádech miliard korun (v roce 2020 představovaly 83,55 % celkových výnosů MPO).

Vývoj výnosů z transferů u MPO vykazoval rostoucí tendenci v rámci celého sledovaného období, přičemž mezi léty 2018 a 2019 došlo k poklesu o téměř 1,25 mld. Kč, avšak mezi léty 2019 a 2020 opět k nárůstu o 3,14 mld. Kč.

Oddíl VII. Struktura nákladů u MPO v roce 2019 a 2020

Tabulka č. 33: Struktura nákladů MPO v roce 2019 a 2020

Pol. VZZ	Název položky VZZ	SÚ	Částka v roce 2019 (v Kč)	Částka v roce 2020 (v Kč)	Podíl v roce 2019	Podíl v roce 2020
A.	NÁKLADY CELKEM	-	43 527 996 297,06	56 115 965 822,76	100,00 %	100,00 %
A.I.	Náklady z činnosti	-	1 620 893 058,61	5 435 527 260,51	3,72 %	9,69 %
A.II.	Finanční náklady	-	48 281 493,04	169 848 619,63	0,11 %	0,30 %
A.III.	Náklady na transfery	-	41 858 821 745,41	50 510 589 942,62	96,17 %	90,01 %
A.III.1.	Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery	571	33 296 945 836,45	39 224 267 532,83	76,50 %	69,90 %
A.III.3.	Náklady vybraných ústředních vládních institucí na předfinancování transferů	575	8 561 875 908,96	11 286 322 409,79	19,67 %	20,11 %
A.IV.	Náklady ze sdílených daní a poplatků	-	0	0	0,00 %	0,00 %
A.V.	Daň z příjmů	-	0	0	0,00 %	0,00 %

Zdroj: informační portál MONITOR.

Převážnou většinu všech nákladů (69,90 %) tvořily v roce 2020 náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery vykazované na SÚ 571, s meziročním poklesem o 6,60 p. b. Na SÚ 575 – Náklady vybraných ústředních vládních institucí na předfinancování transferů bylo vykázáno 20,11 % celkových nákladů, přičemž meziročně došlo k nárůstu podílu těchto nákladů o 0,44 p. b. Náklady z činnosti představovaly v roce 2020 pouze 9,69 % celkových nákladů a meziročně došlo k jejich nárůstu o 5,96 p. b.

Oddíl VIII. Struktura výdajů z hlediska odvětvového u MPO v roce 2020

Tabulka č. 34: Struktura výdajů MPO v roce 2020 z hlediska odvětvového třídění

Rozpočtový paragraf	Schválený rozpočet (v Kč)	Skutečnost (v Kč)	Podíl rozpočtového paragrafu na celkových výdajích – schválený rozpočet	Podíl rozpočtového paragrafu na celkových výdajích – skutečnost
211500	27 157 900 000,00	26 700 233 063,60	56,90 %	44,81 %
212400	8 374 672 590,00	15 166 727 344,00	17,55 %	25,45 %
212500	0,00	6 845 679 509,79	0,00 %	11,49 %
218200	3 683 333 333,00	3 278 344 860,02	7,72 %	5,50 %
211100	1 570 175 000,00	1 931 282 748,00	3,29 %	3,24 %
218220	1 706 250 000,00	1 274 904 808,72	3,58 %	2,14 %
373200	1 277 190 000,00	1 186 714 121,00	2,68 %	1,99 %
216100	1 234 776 149,00	1 155 417 297,47	2,59 %	1,94 %
218210	468 787 000,00	472 276 724,00	0,98 %	0,79 %
219900	322 100 400,00	339 687 456,83	0,67 %	0,57 %
425000	501 000 000,00	330 768 009,00	1,05 %	0,56 %
212300	460 000 000,00	228 807 040,41	0,96 %	0,38 %
219100	224 677 280,00	221 721 113,83	0,47 %	0,37 %
374300	154 005 642,00	148 195 180,00	0,32 %	0,25 %
212900	400 000 000,00	107 661 209,00	0,84 %	0,18 %
256200	65 000 000,00	83 880 000,00	0,14 %	0,14 %

Rozpočtový paragraf	Schválený rozpočet (v Kč)	Skutečnost (v Kč)	Podíl rozpočtového paragrafu na celkových výdajích – schválený rozpočet	Podíl rozpočtového paragrafu na celkových výdajích – skutečnost
372900	12 000 000,00	32 000 000,00	0,03 %	0,05 %
213900	52 265 000,00	22 889 808,68	0,11 %	0,04 %
251000	19 790 000,00	19 790 000,00	0,04 %	0,03 %
214100	21 000 000,00	19 123 452,00	0,04 %	0,03 %
259000	16 319 000,00	13 138 474,35	0,03 %	0,02 %
622230	0,00	5 488 845,90	0,00 %	0,01 %
218219	4 000 000,00	4 167 204,00	0,01 %	0,01 %
249100	405 000,00	243 099,67	0,00 %	0,00 %
Celkem	47 725 646 394,00	59 589 141 370,27	100,00 %	100,00 %

Zdroj: informační portál MONITOR.

Veškeré výdaje roku 2020 zatřídilo MPO na rozpočtové paragrafy obdobně předchozím letům. Nejvíce výdajů MPO (skutečnost) v roce 2020 zatřídilo na paragraf 2115 – *Úspora energie a obnovitelné zdroje* (26 700 233 063,60 Kč, tj. 44,81 %), 2124 – *Opatření ke zvýšení konkurenceschopnosti průmyslových odvětví* (15 166 727 344,00 Kč, tj. 25,45 %) a 2125 – *Podpora podnikání a inovací* (6 845 679 509,79 Kč, tj. 11,49 %). Výdaje na ostatních paragrafech činily pouze jednotky procent.

Další výdaje byly vynaloženy např. v rámci paragrafů 2182 – *Výzkum a vývoj v průmyslu kromě paliv a energetiky*, 2111 – *Uhelné hornictví* a 2161 – *Činnost ústředního orgánu státní správy v odvětví energetiky, průmyslu, stavebnictví, obchodu a služeb*.

B. Příspěvkové organizace v rozpočtové kapitole 322 MPO

Tabulka č. 35: PO v rámci kapitoly 322

IČO	Účetní jednotka
05108861	Agentura pro podnikání a inovace
71377999	Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest
00001171	Česká agentura na podporu obchodu
06578705	Česká agentura pro standardizaci
00177016	Český metrologický institut
61382060	Správa služeb Ministerstva průmyslu a obchodu ČR
00002348	Státní výzkumný ústav materiálu

Zdroj: informační portál MONITOR.

Tabulka č. 36: Celkové výnosy OSS a PO v kapitole 322 za období 2016–2020 (v Kč)

Organizace	2016	2017	2018	2019	2020
OSS bez MPO	577 018 906,91	325 757 102,13	269 510 421,29	254 036 803,67	200 607 381,46
MPO	2 268 039 135,48	5 700 693 866,57	11 690 926 461,16	10 544 492 313,32	14 908 846 917,27
PO	1 260 312 619,53	1 544 918 042,61	1 730 902 670,11	1 765 996 165,64	1 655 872 017,11

Zdroj: informační portál MONITOR.

Tabulka č. 37: Celkové výnosy PO v rozpočtové kapitole 322 (v Kč)

IČO	Účetní jednotka	2016	2017	2018	2019	2020
05108861	Agentura pro podnikání a inovace	76 886 700,66	140 938 302,51	173 610 417,72	168 680 799,39	180 579 712,73
71377999	Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest	262 108 746,09	289 461 464,20	297 149 418,71	303 183 189,35	268 502 406,96
00001171	Česká agentura na podporu obchodu	331 715 772,39	487 715 759,11	416 448 932,63	418 408 085,58	332 205 753,05
06578705	Česká agentura pro standardizaci	x	x	131 178 862,47	155 922 835,31	147 696 358,89
00177016	Český metrologický institut	564 555 742,66	601 514 371,79	685 556 605,58	690 835 233,01	683 435 845,07
61382060	Správa služeb Ministerstva průmyslu a obchodu ČR	25 045 657,73	25 288 145,00	26 958 433,00	28 966 023,00	43 451 940,41
00002348	Státní výzkumný ústav materiálu	0	x	x	x	x
Celkem		1 260 312 619,53	1 544 918 042,61	1 730 902 670,11	1 765 996 165,64	1 655 872 017,11

Zdroj: informační portál MONITOR.

Tabulka č. 38: Výnosy PO v rozpočtové kapitole 322 na položce B.IV.1 VZZ „Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů“ (SÚ 671) (v Kč)

IČO	Účetní jednotka	2016	2017	2018	2019	2020
05108861	Agentura pro podnikání a inovace	76 886 194,90	140 921 342,13	173 277 803,63	160 915 426,49	173 971 100,15
71377999	Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest	244 483 865,66	256 406 917,91	267 349 330,11	288 317 896,96	250 330 375,67
00001171	Česká agentura na podporu obchodu	260 205 860,45	412 016 468,02	339 961 204,15	333 038 830,72	306 164 451,63
06578705	Česká agentura pro standardizaci	x	x	41 727 280,99	55 585 833,90	52 999 137,76
00177016	Český metrologický institut	155 398 609,14	170 547 304,81	232 965 059,87	196 988 255,54	180 982 613,40
61382060	Správa služeb Ministerstva průmyslu a obchodu ČR	23 549 115,00	24 241 841,00	26 072 808,00	27 618 253,00	42 784 200,83
00002348	Státní výzkumný ústav materiálu	0	x	x	x	x
Celkem		1 260 312 619,53	760 523 645,15	1 004 133 873,87	1 081 353 486,75	1 062 464 496,61

Zdroj: informační portál MONITOR.

Tabulka č. 39: Výše příspěvku na provoz PO dle zákona č. 218/2000 Sb. (v Kč)

IČO	Účetní jednotka	2016	2017	2018	2019	2020
05108861	Agentura pro podnikání a inovace	9 963 398,00	18 309 000,00	17 309 000,00	17 309 000,00	16 419 056,00
71377999	Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest	205 549 768,00	256 406 917,91	224 885 813,93	227 785 825,78	198 288 308,82
00001171	Česká agentura na podporu obchodu	254 117 121,00	369 798 579,00	290 518 060,00	285 890 995,00	297 032 616,00
06578705	Česká agentura pro standardizaci	x	x	22 900 000,00	15 000 000,00	25 768 064,80
00177016	Český metrologický institut	52 140 000,00	92 366 920,00	137 248 099,00	100 980 000,00	85 842 425,60
61382060	Správa služeb Ministerstva průmyslu a obchodu ČR	23 549 115,00	24 241 841,00	26 072 808,00	27 618 253,00	42 654 840,83
00002348	Státní výzkumný ústav materiálu	0	x	x	x	x
Celkem		545 319 402,00	761 123 257,91	718 933 780,93	674 584 073,78	666 005 312,05

Zdroj: ISSP-CSÚIS – výkaz „přehled o rozpočtu SPO – část II“ (údaje ze sloupce *Skutečnost minulého roku v Kč*).

Tabulka č. 40: Podíl výnosů z transferů PO v rozp. kapitole 322 na celkových výnosech PO

IČO	Účetní jednotka	2016	2017	2018	2019	2020
05108861	Agentura pro podnikání a inovace	100,00 %	99,99 %	99,81 %	95,40 %	96,34 %
71377999	Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest	93,28 %	88,58 %	89,97 %	95,10 %	93,23 %
00001171	Česká agentura na podporu obchodu	78,44 %	84,48 %	81,63 %	79,60 %	92,16 %
06578705	Česká agentura pro standardizaci	x	x	31,81 %	35,65 %	35,88 %
00177016	Český metrologický institut	27,53 %	28,35 %	33,98 %	28,51 %	26,48 %
61382060	Správa služeb Ministerstva průmyslu a obchodu ČR	94,02 %	95,86 %	96,71 %	95,35 %	98,46 %
00002348	Státní výzkumný ústav materiálu	0,00 %	x	x	x	x
Podíl výnosů z transferů PO v rozpočtové kapitole 322 na celkových výnosech PO		60,34 %	65,00 %	62,47 %	60,16 %	60,83 %

Zdroj: informační portál MONITOR; výpočet vypracoval NKÚ.

Tabulka č. 41: Podíl výše příspěvku na provoz na celkových výnosech PO

IČO	Účetní jednotka	2016	2017	2018	2019	2020
05108861	Agentura pro podnikání a inovace	12,96 %	12,99 %	9,97 %	10,26 %	9,09 %
71377999	Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest	78,42 %	88,58 %	75,68 %	75,13 %	73,85 %
00001171	Česká agentura na podporu obchodu	76,61 %	75,82 %	69,76 %	68,33 %	89,41 %
06578705	Česká agentura pro standardizaci	x	x	17,46 %	9,62 %	17,45 %
00177016	Český metrologický institut	9,24 %	15,36 %	20,02 %	14,62 %	12,56 %
61382060	Správa služeb Ministerstva průmyslu a obchodu ČR	94,02 %	95,86 %	96,71 %	95,35 %	98,17 %
00002348	Státní výzkumný ústav materiálu	0,00 %	x	x	x	x
Podíl výše příspěvku na provoz na celkových výnosech PO		43,27 %	49,27 %	41,54 %	38,20 %	40,22 %

Zdroj: CSÚIS, ISSP-CSÚIS – výkaz „přehled o rozpočtu SPO – část II“ (údaje ze sloupce *Skutečnost minulého roku v Kč*); výpočet vypracoval NKÚ.

Tabulka č. 42: Podíl výše příspěvku na provoz na výnosech z transferů PO (účet 671)

IČO	Účetní jednotka	2016	2017	2018	2019	2020
05108861	Agentura pro podnikání a inovace	12,96 %	12,99 %	9,99 %	10,76 %	9,44 %
71377999	Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest	84,07 %	100,00 %	84,12 %	79,01 %	79,21 %
00001171	Česká agentura na podporu obchodu	97,66 %	89,75 %	85,46 %	85,84 %	97,02 %
06578705	Česká agentura pro standardizaci	x	x	54,88 %	26,99 %	48,62 %
00177016	Český metrologický institut	33,55 %	54,16 %	58,91 %	51,26 %	47,43 %
61382060	Správa služeb Ministerstva průmyslu a obchodu ČR	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	99,70 %
00002348	Státní výzkumný ústav materiálu	0,00 %	x	x	x	x
Podíl výše příspěvku na provoz na výnosech z transferů PO (účet 671)		71,70 %	75,80 %	66,48 %	63,49 %	66,12 %

Zdroj: CSÚIS, ISSP-CSÚIS – výkaz „přehled o rozpočtu SPO – část II“ (údaje ze sloupce *Skutečnost minulého roku v Kč*), výpočet vypracoval NKÚ.

Tabulka č. 43: Porovnání výše příspěvku na provoz s celkovými výnosy a s výnosy z transferů (za všechny PO v rozpočtové kapitole 322)

Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020
Příspěvek na provoz / celkové výnosy	43,27 %	49,27 %	41,54 %	38,20 %	40,22 %
Příspěvek na provoz / výnosy z transferů	71,70 %	75,80 %	66,48 %	63,49 %	66,12 %

Zdroj: výpočet vypracoval NKÚ.

Tabulka č. 44: Tempo růstu výnosů a příspěvku na provoz PO kapitoly 322

Tempo růstu (absolutní změna)	2017–2016	2018–2017	2019–2018	2020–2019
Výnosy celkem (v Kč)	284 605 423,08	185 984 627,50	35 093 495,53	-110 124 148,53
Výnosy transferové (účet 671) (v Kč)	243 610 228,72	77 219 612,88	-18 888 990,14	-55 232 617,17
Příspěvek na provoz (v Kč)	215 803 855,91	-42 189 476,98	-44 349 707,15	-8 578 761,73
Tempo růstu v % (relativní změna) (((x+1)-x)/x)*100	2017/2016	2018/2017	2019/2018	2020/2019
Výnosy celkem	22,58 %	12,04 %	2,03 %	-6,24 %
Výnosy transferové (účet 671)	32,03 %	7,69 %	-1,75 %	-5,20 %
Příspěvek na provoz	39,57 %	-5,54 %	-6,17 %	-1,27 %

Zdroj: výpočet vypracoval NKÚ.

Významné účetní operace způsobující rozdíl mezi saldem peněžních toků a výsledkem hospodaření MPO k 31. prosinci 2020 (v mil. Kč)

Účetní operace způsobující rozdíl mezi příjmy a výnosy			
Účetní operace	Vliv na příjmy	Vliv na výnosy	Rozdíl
Bezúplatné pořízení zásob OOP od Ministerstva vnitra	0,00	195,16	-195,16
Výnos z pohledávky ze souhrnné žádosti OP PIK č. CZ.01/2021/072	0,00	689,95	-689,95
Výnos z pohledávky ze souhrnné žádosti OP PIK č. CZ.01/2020/059	0,00	11,19	-11,19
Výnosy z operací s finančními nástroji	0,00	26,78	-26,78
Příjem kompenzace z EU za prostředky vložené do finančních nástrojů	6 632,00	0,00	6 632,00
Proplacení pohledávek OP PI	4 245,37	0,00	4 245,37
Proplacení pohledávek OP PIK	768,81	0,00	768,81
Rozdíl mezi příjmy a výnosy za významné operace celkem			10 723,10
Účetní operace způsobující rozdíl mezi výdaji a náklady			
Účetní operace	Vliv na výdaje	Vliv na náklady	Rozdíl
Odpisy dlouhodobého majetku	0,00	28,39	-28,39
Opravné položky	0,00	59,61	-59,61
Vyřazené pohledávky OP PI	0,00	3 608,04	-3 608,04
Bezúplatné pozbytí zásob osobních ochranných pomůcek vybraným účetním jednotkám a mimo vybrané účetní jednotky	0,00	164,37	-164,37
Náklad z dohadné položky pasivní z titulu 4. splátky dotace dle zákona č. 165/2012 Sb. (rok 2020)	0,00	5 790,00	-5 790,00
Náklady z operací s finančními nástroji	0,00	415,73	-415,73
Vklady do finančních nástrojů	6 909,03	0,00	6 909,03
Výdaj z titulu 4. splátky dotace dle zákona č. 165/2012 Sb. (rok 2019)	6 546,25	0,00	6 546,25
Rozdíl mezi výdaji a náklady za významné operace celkem			3 389,14
Rozdíl mezi saldem peněžních toků a výsledkem hospodaření MPO za významné operace celkem			7 333,96

Zdroj: účetní data MPO za rok 2020, ÚZ MPO za rok 2020.

Hlavními důvody rozdílu mezi saldem peněžních toků dle finančního výkazu a hospodářským výsledkem běžného účetního období dle výkazu zisku a ztráty jsou:

- náklady bez realizace souvisejícího výdaje⁵⁴, a to zejména:
 - náklady na odpisy dlouhodobého majetku, a to ve výši 28,39 mil. Kč,
 - náklady z titulu tvorby a zúčtování opravných položek, a to ve výši 59,61 mil. Kč,
 - náklady z vyřazených pohledávek OP PI, a to ve výši 3,61 mld. Kč,

⁵⁴ Náklady jsou v příslušném roce spotřebované ekonomické zdroje bez ohledu na to, zda v tomto období došlo k jejich úhradě.

- náklady z bezúplatného pozbytí zásob OOP ve prospěch jiných vybraných účetních jednotek a ve prospěch subjektů, které nejsou vybranými účetními jednotkami, a to ve výši 164,37 mil. Kč,
- náklady z titulu 4. splátky dotace dle zákona č. 165/2012 Sb. za rok 2020 snížené o očekávanou vratku, a to ve výši 5,79 mld. Kč,
- náklady z operací s finančními nástroji (např. bankovní poplatky ČMZRB za správu finančních nástrojů, náklady z plnění ze záruk a nesplácení půjček poskytnutých ČMZRB), a to ve výši 415,73 mil. Kč;
- výnosy bez realizace souvisejícího příjmu, a to zejména:
 - výnosy z bezúplatného pořízení zásob OOP od Ministerstva vnitra, a to ve výši 195,16 mil. Kč,
 - výnosy z pohledávky OP PIK ze souhrnné žádosti o platbu OP PIK CZ.01/2021/072, a to ve výši 689,95 mil. Kč,
 - výnosy z pohledávky OP PIK ze souhrnné žádosti o platbu OP PIK CZ.01/2020/059, a to ve výši 11,19 mil. Kč,
 - výnosy z operací s finančními nástroji (např. úrokové a sankční výnosy z finančních nástrojů), a to ve výši 26,78 mil. Kč;
- výdaje bez vykázání souvisejícího nákladu, a to zejména:
 - vklady do finančních nástrojů, a to ve výši 6,9 mld. Kč,
 - úhrada 4. splátky dotace dle zákona č. 165/2012 Sb. za rok 2019, a to ve výši 6,55 mld. Kč;
- realizace příjmu bez vykázání souvisejícího výnosu, a to zejména:
 - příjem kompenzace z EU za prostředky vložené do finančních nástrojů, a to ve výši 6,63 mld. Kč,
 - proplacení pohledávek MPO v rámci OP PI, a to ve výši 4,25 mld. Kč,
 - proplacení pohledávek MPO v rámci OP PIK, a to ve výši 768,81 mil. Kč.